Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

омнай 1921 оной
бриин 21-һээ гарана

№ 197 (14614)

1977 оной августын 25, четверг

Сэн 2 мүнгэн

АГУУ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

10 МЯНГААР ҮЛҮҮЛХЭНЬ

оймнай ажалшад Октябриин 60 жэлэй жалай бэлэгүүдээр түрэтэйгөөр угтаүлөө эрмэлзэжэ байэдбэриин коллектив. совхоз бүхэндэ эршэ улам шанга«Забайкаллес» нэгэ Итанцын леспромхоалшад арбадахи талэй хоёрдохи жэлдэ ашэ дүнгүүдтэйгээр байнхай.

онол арга, оньһон үйлэдбэридэ нэбтэ хэрэгтэ «Забайкалтадэлэй Итанцын лесой коллектив ехэ ан табижа байдаг. Энэ мхозой хүдэлмэришэд доторoo эгээл түрүү рин зурууд болгон отолко эхилһэн юм. эгээл түрүүлэн гидро хэрэглэгдэээ. Тус лесой үнинэй хүдэлмэ Л. С. Мельников 1974 томодхогдоһон бригада эд, амжалтатайгаар бэлэдхэжэ эхилээ бэлэй.

«Забайкаллес» нэ олонхи леспромхо томодхогдоһон брига эмхидхэгдэнхэй. Оньолико бүтээсэ ехэтэй алгадагдадаг болоо. Ба ашатайгаар, ехээр мо бэлэдхэгдэнэ. гадаһан хэрэгтээ ехэтэйгээр хандадаг, урагшаа һанаатай хүдэлмэришэд эндэ олон. Һарын, кварталай, жэлэй түсэбүүдые дүүргэлгэдэ тэдэнэр горитой хубитаяа оруулна.

Л. С. Мельниковэй бригадын гэшүүд энэ жэл 72 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаритай. Долоо һарын туршада 46 мянган кубометр модо бэлэдхээ. Энэ түрүү коллектив үгэдөө хүрэхөөр лэ хэбэртэй. В. В. Столяровой хүдэлмэришэд подрядна аргаар модо бэлэдхэжэ эхилэнхэй. Һарадаа 4500—5000 кубометр модо бэлэдхэнэ. Эдэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабари болзорһоонь урид августын 1-дэ дүүргээд, мүнөө 1978 оной түсэбөөр хүдэлжэ байна.

Жолоошон Ю. У. Морозов томодхогдоһон бригада эмхидхээ бэлэй. Бригададань 5 хүн. Эдэнэр арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй туршада 52 мянган кубометр модо доодо складта шэрэхэ даабаряа һаяшаг дүүргэбэ. Итанцын леспромхозой хүдэлмэришэд шэнэ онол арга хэрэглэһэнэйнгээ ашаар лэ модо бэлэдхэхэ даабаряа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Энэ жэлэй 8 һарын туршада 240 мянган кубометр модо бэлэдхэхэ даабаряа августын 18-да дүүргээ.

М. КАЛЕКИН.

ЕХЭ БАРИЛГЫН ТҮРҮҮШҮҮЛ

Байгалай тоннель малталгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байна. Эндэ ажалладаг бригаднуудай дундаһаа арбан хоёрдохи тоннельнэ отрядай проходчигууд шалгарна. Ленинэй орденой кавалер Валентин Романович Толстоуховай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив үдэрһөө үдэртэ улам эршэтэйгээр ажаллана. Даабаряа 160-165 процент дүүргэжэ, олоной дундаһаа шалгарна.

Бригадын гэшүүд—халаанай ахалагша Н. Пархитько, тэһэлэгшэд В. Кочнев, В. Яцышин, А. Нестеренко гэгшэд эрхим түрүү ажалаараа олоной дунда мэдээжэ болонхой. Комсомолец Томаз Пхенидзе ВЛКСМ-эй ЦК-гай БАМ-ай Буряадай штабай шиидхэбэрээр эрхим проходчик гэһэн нэрэ солодо хүртэһэн байха юм.

Валентин Толстоуховай бригадын коллектив «БАМ-тоннельстрой» управлениин бригаднуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хабаадалсан, хахад жэлэй дүнгүүдээр арбан хоёрдохи тоннельнэ отрядай коллектив соо түрүү һуури, управлени доторoo хоердохи һуури эзэлһэн байна.

Тус бригадын коллектив барилга-хабсаралгын хүдэлмэри хэхэ хахад жэлэй түсэб 171 процент дүүргээ. Бригадир Валентин Романович Толстоуховай нэрэ республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнхэй.

х х х

Доодо-Ангарай пристаниин коллектив Дээдэ-Ангараар ашаа зөөхэ июль һарын түсэб 100,4 процент дүүргээ. Тингэжэ 2200 тонно ашаа зөөхэ даабаряа 2294 тоннодо хүргэбэ.

— Хура бороо урда жэлнүүдэйхиһээ багаар оролсон байна. Тингэжэ Дээдэ-Ангараар ашаа зөөхэдэ олон бэрхэшээлнүүд дайралдана, — гэжэ пристаниин начальник Л. Скворцов хөөрэнэ. Пристаниин бүхы коллективэй эршэ зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар түсэб даабаринмнай амжалтатай дүүргэгдээ. Эндэхи пристаниин «БВТ-2», «БВТ-9» түхэлэй теплоходуудай капитанууд В. И. Скородумов, А. Н. Попов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг экипажнууд илангаяа һайнаар ажаллаһан байха юм.

Тус пристаньһаа Дээдэ-Ангараар абаашагдаһан ашаанай ехэнхи хубинь барилгашадта шухала хэрэгтэй материал байгаа. Тэрэ тоодо 214 тонно эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүд Хойто-Муяын тоннелиин барилгашадта асаргадаһан байна.

Г. БАДМАЕВ,
манай корр.
Хойто-Байгалай аймаг.

СЕНТЯБРИИН ТҮСЭБӨӨР

Нэмэл аргаар нүүрһэ малтадаг Бага-Холбоолжоной уурхайн коллектив арбадахи табан жэлэй түрүүшын хоёр жэлэй даабари болзорһоонь урид дүүргэжэ, Агуу Октябриин 60 жэлэй ойе ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаха гэһэн хүсэл зорилготойгоор социалис уялга абаа бэлэй. Энэ мүрысөөндэ уурхаймнай булта хүдэлмэришэд хабаадалсажа, бага гаргашатайгаар нүүрһэ малтаха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана.

Михаил Дмитриевич Власовай хүтэлбэрилдэг 2-дохи участогай хүдэлмэришэд бэшэндээ орходоо эршэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, муу бэшэ үрэ дүнгүүдые туйлана. Эдэнэр долоо һарын даабариһаа гадуур 212 мянган кубометр газар малтажа, бусадта түрүү ажалай үльгэр жэшээ харуулжа шадаба. Энэ участогай хүдэлмэришэд байгша оной нэгэдэхи кварталай дүнгөөр «Востоксибуголь» нэгэдэлэй хүдэлмэришэдэй дундаһаа шалгаржа, дамжуулгын Улаан тугаар шагнагдаа бэлэй. Хоёрдохи кварталай дүнгөөр нэгэдэлэй хоёрдохи мүнгэн шан абаһан юм.

Федор Степанович Замирановай хүтэлбэрилдэг түмэр замай цехэй хүдэлмэришэд жэлэй эхинһээ габшагайгаар ажаллажа байнхай. Локомотивуудые миин байлгангүйгөөр хүдэлгэжэ, малтагдаһан шорой саг болзортонь зөөжэ гаргана. Эдэнэр долоо һарын даабариһаа гадуур 507 мянган тонно шорой зөөһэн юм. Уурхаймнай хүдэлмэришэд Агуу Октябриин 60 жэлэй ойн һайндэртэ бүхы амжалтануудаа зорюулна.

Манай суута хүдэлмэришэд П. В. Балалаешников, П. И. Коновалов, А. Г. Бобыкин, Ф. Х. Шолохов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг экипажнуудай коллективүүд халаан бүриингөө даабари 25—30 процентээр үлүүлэн дүүргэнэ. Ажалай түрүүшүүлһээ жэшээ абаһан бэшэшье олон хүдэлмэришэднай амжалтатай һайнаар хүдэлжэ, нүүрһэ ехээр малтаха хэрэгтэ хубитаяа оруулалсана. Хүдэлмэришэдэй иимэ урагшаа эрмэлзэһэн һанал бодолтойгоор хүдэлжэ байһан дээрэһээл, энэ жэлэй найман һарын туршада 560 мянган тонно нүүрһэ малтаха даабари бүри августын 12-то дүүргээбди. Һарын дүүрэтэр үшөө 50 мянган тонно нүүрһэ гүрэндөө тушааха зорилготойбди. Энээнээ бэелүүлхэшье байхабди.

В. СТАТКЕВИЧ,
тус уурхайн экономист.

ИЛАЛТААРШНИ АМАРШАЛНАБДИ, «АРКТИКА»!

МУРМАНСК. (ТАСС-ай тусхай корр. Н. Константинов). «Арктика» гэжэ атомна ледокол тугуудаар шэмэглэгдэһэн дээдэ палуба дээрэхи ракетницэнүүдһээ илалтын салют үгэһөөр августын 23-да Мурманскын порт руу оробо. Дэлхэй дээрэ түрүүлэн Хойто полюсто хүрэһэн корабль 13 сүүдхын урда тээ эндэһээ гараһанаа бусажа ерэбэ. Атомоход 3852 миль хурдан түргөөр гаталаа. Энээнэй 1609 милиинь нимгэншэг, 1200 милиинь олон жэлэй зузаан мүльһөөр хушагданхай байгаа. Хойто полюсой географическа точкодо СССР-эй гүрэнэй туг баярай оршон байдалда намилзуулан хиидхүүлэгдээ, Тамаралгада хабаадагшад энэ хэрэгые Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулба.

Урдаһаань угтаһан суднанууд гурба дахин утаар дохёо үгэжэ, заншалай ёһоор тугаа буулгажа, «Арктикые» амаршалба. Хотын олон мянгаад, хүн, далай дээгүүр эрэлхэг зоригтойгоор тамаргашадай ханинар, түрэлхид болон дүтынхид Кольско тохойн эрьедэ ерэһэн байна.

Причал дээрэ митинг боложо, КПСС-эй Мурманска обкомой нэгэдэхи секретарь В. Н. Птицын, КПСС-эй ЦК-гай таһагые даагша К. С. Симонов, СССР-эй далайн флодой министр Т. Б. Гуженко, барилгашадай бригадир Социалис Ажалай Герой А. Я. Сафронов, атомоходой комсомолой организациин секретарь В. А. Беляев болон бусад тэрээн дээрэ үгэ хэлэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ нүхэр Л. И. Брежневэй нэрэ дээрэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэгые митингдэ хабаадагшад нэгэн дуугаар абаа.

Фестиваль дээрэ—ажалай вахта

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС-ай корр.). Совет болон венгер залуушуулай хани барисаанай фестиваль дээрэ габшагай вахта тухай элидхэлнүүд августын 23-да соностобо. Агуусхэ Октябриин 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ интернациональна һайндэрэй дүрбэдэхи үдэр габшагай ажалаар бурьялһан байна.

СССР-эй ба ВНР-эй залуушуулай 300 гаран түлөөлэгшэ олимпийскэ комплекс—спортивна ехэ барилга бодхооходонь туһалба. Энэ барилга дээрэ олдоһон мүнгэн залуушуул ба студентнэрэй Гаванада болохо бүхэдэлхэйн XI фестивалиин жасада һомологдохо юм.

Булад хайлуулагшад А. Семенов, В. Кулаков, Будапештын ба Мишкольцын металлургнууд Ф. Кеннингер Б. Эшик «Кировский завод» гэжэ нэгэдэлэй мартенэй цехтэ хани барисаанай хайлуулга хэбэ. Энэ ажал хэрэг тухай дурасхаал болгон, фестивальда хабаадажа байһан совет болон венгер делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ хани барисаанай хайлуулгын үедэ абтаһан монсогор металл барюулагдаа.

Волосовско районой «Сельцо» совхоздо олон делегадууд эрхим бэрхэ газар хахалагша-механизаторай шанда хүртэхын түлөө мүрысэбэ. Залуушуул шадамар бэрхээр автомобиль жолоодожо, гоёор үһэ заһажа, амтатайгаар эдеэ бэлдэжэ шадаха байһанаа харуулаа. Хүбүүд, басагад Разливта ошожо, Ленинэй дурасхаалта газарнуудтай танилсаһан байна.

«Империализмда эсэргүүгээр һаналаа нэгэдэлгын, эб найрамдалай ба хүгжэлтэ дэбжэлтын түлөө залуушуул тэмсэнэ» гэһэн олоной хабаадалгатай митинг С. М. Кировэй нэрэмжэтэ соёлой ордон соо боложо. Пленумдэ хабаадагшад Коммунис партиин болон Совет гүрэнэй эб найрамдалта политикые халуунаар һайшаагаад, эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ КПСС-эй ЦК-гай, нүхэр Л. И. Брежневэй гарһаһан хүсэлэл оролдолгонуудта үндэр сэгнэлтэ үгэһэн байна. Далита ракетануудые бүтээхэ, нейтронно бомбо бүтээлгэдэ мүнгэ һомолхо тухай США-гай правительствын шиидхэбэриие хүбүүд, басагад эрид буруушаагаад, эб найрамдалай ба буу зэбсэгүүдые хуряахын түлөө тэмсэлдэ нэгэдэлээ бэхижүүлхыень, һанал нэгэтэй байхыень бүхы оронуудай үетэн сасуутанаа уряалба.

Океан далай—хани харилсаанай газар

«Биосферын заповеднигүүд» гэһэн уласхоорондын проектын ёһоор, Берингын далай дээрэ ажаллаһан совет-американ хамтын экспедици шэнжэлгэнүүдээ дүүргэбэ.

СССР-эй ба США-гай эрдэмтэд Берингын далайн оршон тойронхи байгаалиие сахин хамгаалха асуудалые шэнжэлжэ байһаар. Далайн биосферын станцинууд болон заповеднигүүдые дэлхэйн океанай бусад районуудта эмхидхэн байгуулха дурадхалнуудые мүн лэ зохёогоо. Эрдэмтэд һонин материал суглуулба.

Совет мэргэжэлтэдһээ американ эрдэмтэдэй абаһан туһаламжа, харилсаа холбоон эгээл үндэр сэгнэлтэдэ хүрэмэ байна гээд США-гай эрдэмтэдэй бүлэгэй хүтэлбэрилэгшэ доктор Уайн Богой радиограмма соо хэлэгдэнэ. Манай оронуудай ниитынгээ зорилго бэелүүлхын тула хамтаараа ажаллажа шадаха байһандань этигэбэб гээд тэрэ бэшэнэ.

(ТАСС-ай корр.).
Владивосток.

ЭРХИМ АЖАЛ, ЕХЭ ЗОРИЛГО

Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой хонишод энэ жэлдэ ехэ нэтэрүүгээр хүдэлжэ, арбадахи табан жэлэй хоёрдохи табан жэлдэ бэелүүлхээр хараалһан зорилгоёо амжалтатайгаар хүсэлдэнь хүргэбэ. Энэ ажахын эхэ хонидыс харууһалдаг хонишод дунда зэргээр 100 эхэ хонин бүхэнһөө 105 хурьга түлжүүлээ. Томо хонидой толгой бүриһөө 4,1-һээ 4,6 килограмм хүрэтэр нооһон хайшалагдаа.

Ажахын урданай малшадай нэгэн Е. М. Соколов даажа абаһан 100 эхэ хонин бүхэнһөө 115 хурьга түлжүүлжэ, аймаг соогоо гурбадахи һуури эзэлээ. Нүхэр Соколовой һүрэг хонидой толгой бүриһөөнь 4,3 килограмм нооһон хайшалагдаһан, колхоздоо тушааһан хурьгад бүхэнэйнь шэгнүүр аяар 26 килограмм таһаа бшуу.

Ахалагша хонишод Н. Я. Пыкин, Г. В. Максимов, В. В. Коротких гэгшэд түсэбтэ даабаряа баһал үлүүлэн дүүргэээ.

Һая үнгэрһэн хонишодой суглаан дээрэ тэдэнэр нилээд дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга абаһан байна. 1978 ондо зуун эхэ хонин бүхэнһөө дунда зэргээр 102 хурьга түлжүүлхэ, толгой бүриһөөнь 3,85 килограмм нооһо хайшалжа абаха, түлжүүлһэн хурьгадайнгаа толгой бүриин шэгнүүрые эхэһээ илгаха үедэ 25 килограммда хүргэһэн байха, гурбан жэлэй түсэбһөө гадуур 80 центнер нооһо гүрэндэ тушааха—иимэ үндэр зорилго колхозой хонишод урдаа табинхай.

Г. ЯМПИЛОВ.

УРГАСА 77

ШЭНЭ ГУРИМААР ХҮДЭЛЖЭ ЭХИЛБЭ

ряалангай бүхы ургатүргэнөөр, гээлтэгүйхуряажа абаха, орооһозөөхэ, поли дээрэһээ һайнаар суглуулжа, намарай паар ехээрлха талаар Ставрополхизаарай Ипатовска ойхидой дүй дүршэл публикын ажахынуудтанөөр дэмжэгдэжэ байна. һаяхан Бэшүүрэй аймагай Победа» колхоздо эндэхи хынуудай хүтэлбэрилэгмэргэжэлтэд, тракторарилан ажалай бригадын гадирнууд, түрүү механизаторнууд сутлараа. «По» колхоз Түнхэнэй айгайхидай үүсхэлые һайн дэмжээд, энэ жэлдэ ряалан дээрэ хүдэлхэ ургаса хуряалгын-транспортна комплекс эмхидхэхэ гэжэ шиидэ.

Тиимэһээ ажахын ахамад агроном Г. Д. Плюснин колхоздо ургаса хуряалгын-транспортна комплексын хайшан гэжэ эмхидхэгдэһэн тухай сугларагшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Мүн таряалан дээрэ хүдэлхэ оньһон машина техникын ямараар бэлдэгдэһэниие харуулаа.

Байгша ондо энэ ажахыда ургаса хуряалгын-транспортна нэгэ комплекс эмхидхэгдээд, тэрээн соонь гурбан томодхогдоһон отряд хүдэлхэ юм. Жэшээлхэдэ, гурбадахи тракторна бригадын орондо мүнөө хуряалгын-транспортна нэгэ отряд эмхидхэгдэжэ, начальнигаарнь бригадир Г. П. Смолин томилогдоо. Тус отряд 7 комбайнтай, таряа хадаха 5—6 жаткатай. Тиихэдэ комбайнһаа таряа зөөхэ 4 автомашинатай байха. Энэ отряд 700 гаран гектар шэниисэ, мүн горитой газарта горох, ешмээн, обёос хуряаха байна.

Тарянай ургасын хуряагдамсаар поли дээрэхи һолоомо суглуулжа сомохо оньһожоруулагдаһан звено бии болгогдоо. Энээнтэй хамта 4 гусеничнэ тракторнтай намарай паар хахалха баһа звено байха юм. Таряалан дээрэ хүдэлжэ байһан бүхы трактор, комбайн, машинануудта саг соонь техническэ харууһа хэжэ, хэрэгтэй болоходонь дары заһабарилха тусхай звено баһал тэрэ отрядай мэдэлдэ байха болоно. Тэрээндэ хоёр мастер - заһабарилагшадтай нүүдэл мастерской ябаха юм.

Эдэ бүгэдэһөө гадна, отряд бүхэндэ механизаторнуудай культурно-ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангаха тусгаар звено байха ёһотой. Энээндэнь гол түлэб эдеэ хоол бэлдэдэг хүнүүд, политинформаторнууд, агитаторнууд, худалдаа-наймаанай, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд оролсохо байна.

Байгша ондо колхозойхид механизаторнуудта үдэрэй халуун эдеэ полевой стан бүхэндэ бэлдэхэгүй, харин тусхай нэгэ столоводо шанаад, тэрэнээ хүрэхэгүй термос соо хэжэ, поли дээгүүр тарааха байна. Тиихэдэнь олон янзын хоол һайн шанартайгаар бэлдэгдэхэ, үнэ сэнгынь нэгэ адли байха болоно.

— Түрүүн бидэ бүхы таряагаа хүдэлмэриин 8—10 хоног соо амяарлан хадаад, 10 — 12 үдэртэ баалыень суглуулжа сохихо гэжэ түсэблэһэн байгаабди. Теэд, мүнөө тарянай ургасын жэгдэ бэшээр эдеэшэжэ, ехэнхидээ набтар, шэнгэн заримынайнь ногоон зандаа байһан дээрэһээ бүхы ургаса амяарлан хуряахын аргагүй. Тиимэһээ заримыень комбайнаар сэхэ хуряахабди. Энээн дээрэһээ хадалга, хуряалгын болзорые нарииар сахихань бэрхэтэй. Гэбэшье бүхы таряас хүдэлмэриин 20 — 22 хоног соо хуряажа абахын түлөө тэмсэхэбди, — гэжэ ахамад агроном Г. Д. Плюснин хөөрэнэ.

Мүнөө энэ колхоздо түрүүшын 500 гектар шэниисэ, горох амяарлан хадагдаад байна. Эхилһээр табан комбайн хүдэлнэ. Хадагдаһан баалайнь суглуулагдан сохигдожо эхилээд байтар бороо орожо һаатуулба.

Тэрэшэлэн аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ, «Новосретенский» совхозууд баһал хуряалгын-транспортна комплекс, отряд, звенонуудые эмхидхэжэ байна.

Г. ГРОМОВ,
аймагай «Бичурский хлебороб» газетын редактор.

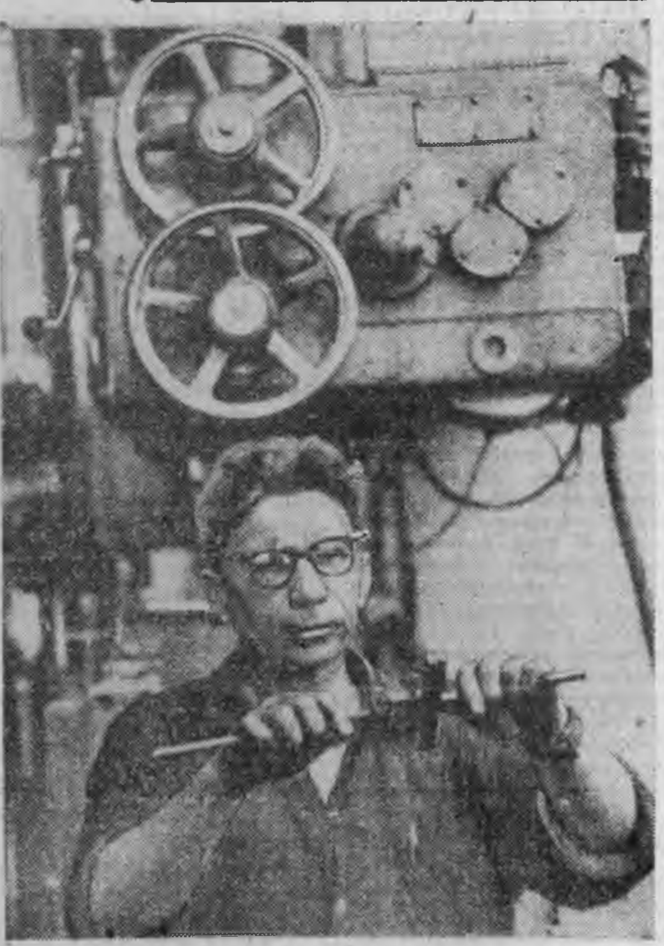

Улаан-Үдын Ленинэй ордента локомотив-вагон заһабарилгын заводой механическа цехтэ ажалай ветеран, 4-дэхи разрядай токарь Иннокентий Григорьевич Жилин хүдэлдэг. Тэрэ цехэй партийна бюрогой гэшүүн, цехэй арадай хиналтын комитедэй түрүүлэгшэ юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: КПСС-эй гэшүүн коммунис ажалай ударник Иннокентий Жилин.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

УРГАСА УГТАХААР БЭЛЭН

Намжаа дулаан нажарай а халууншье бууража, хэшэгтэ алтан намарай үзэгдэжэ байһаншуу гүлөөниинь газаа мэдэгдэхээр һэрюубтэр Тиин аймагаймнай хынуудай таряашад, меизаторнууд энэ һарын шын арбан хоногһоо оһо таряанайнгаа ургахуряажа захалхань гээ.

Байгша ондо хүлеэгдээгаи гасуур боложо, айай ажахынуудай таряаургаса урдынхиһаа жэлшэгүй муугаар ургаа байна. Тиибэшье һаань таряа тушаан абадаг Ехэ дэриин бэлэдхэлэй пунк хүдэлмэришэд ажахыһаа шэнэ ургаса һаадтушаажа абахын тула маар бэлдээд байнхай. пунктын хорёо соо ороходо ор, эмхи гуримтай болдонхой. Бүхы складуугаадагдажа, дезинекци хэгдэһэн юм. Тиихэ складууд соо оруулагдаопооһо һалхитуулан хаха вентиляторнууд тодгдоо. Мүн асаргадаһан башашагдаха оpooһо шэгнэшэгнүүрэй түхеэрэлгэуд зохидоор тааруулагһуулгагдаа. Гадна ороопаһан автомашина ургэ «ГУАР-30» түхэлэй түхеэрэлгэ, шиигтэй таряа хатааха тодхогдомол, мүн нүүдэл агрегадууд заһабарилагдажа, хүсэд бэлэн болгогдоод байна. Эдэ бүхы бэлэдхэлэй горитой ехэ хүдэлмэриие пунктын хүдэлмэришэд П. Еремин, И. Жарников, Вл. Ануфриев, электрик В. Бадмаев болон бусад һайн шанартайгаар хэжэ дүүргэһэн юм.

Эндэ гэрэй эзэн эхэнэр Надежда Ануфриевагай хубита яһала бии. Тэрэ складуудые сагаадалсажа хордолсоо.

Колхоз, совхозуудһаа асаргадаһан оpooһоной «дээжэ» абажа шалгаад, шанарыень тодорхойлдог пункт соо бүришье аятай зохид. Эндэ бүхыдөө шэрдэгдэшэнхэй, зэр зэмсэгүүдынь заһабарилагдажа бэлдэгдэнхэй байна. Эдэ бүтэдые лаборант Валентина Бадмаева хэһэн байха юм. Валентина Бадмаева эндэ үнинэй ажалладаг. Тэрэ таряа тушаалгын үедэ түргөөр хүдэлмэрилжэ, ажахынуудай автомашинануудые һаатуулдаггүй юм.

Дурсагдагша пунктын бусадшье хүдэлмэришэд нилээд дүршэнхэйнүүд. Жэшээлбэл, оpooһо хатаадаг мастер П. Еремин эндэ 20 гаран жэл ажаллана. Нүгөөдэ мастер И. Жарниковынь 19 жэл, бухгалтер-оператор З. Шильникова — 30 шахуу жэл, шэгнүүршэн Н. Жукова—15 жэлэй туршада хүдэлмэрилжэ байһан юм. Тиихэдэ ерэхэ жэлдэ энэ пунктые даагша М. Г. Жуков эндэ ажаллажа захалһаар 25 жэлэйнгээ ойе тэмдэглэхэ байна.

Пунктын дэргэдэ хүдэлмэришэдэй амарха таһалга, улаан булан байгуулагдажа һайнаар бэлдэгдээд байнхай. Шэнэ ургаса сэбэрлэхэ хүдэлмэридэ хабаадалсахаар Улаан-Үдэ хотоһоо ерэһэн хүнүүдэй байха гэр һаяын үдэрнүүдтэ заһабарилагдахань.

— Аймагай колхоз, совхозуудай шэнэ ургасын асаргадахада пункт дээрэхи ажалаа ямараар эмхидхэхэтнай гээшэб?—гэжэ пунктые даагша Михаил Жуковһаа асуухадамнай:

— Манай пункт түхэреэн сүүдхын туршада хүдэлхэ, харин хүдэлмэришэд, алба хаагшаднай 12 часай хугасаада ажаллаха байна. Мүнөө хүн бүхэмнай хэхэ ажалаа оложо, даажа байнхай, —гэжэ харюусаа бэлэй.

А. СУРМАЧ

Хяагтын аймаг.

МАНАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

БАГШАНАРАЙ ЗАНШАЛТА ХУРАЛДААНУУД

Һуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ август һарын хори гаранаар багшанарай заншалта зүблөөнүүд аймагуудта, городуудта болодог гээшэ. Улаан-Үдын аймагта августын 22-то багшанарай суглаан эхилээ. Үсэгэлдэр Хяагтын болон Прибайкалиин аймагуудай багшанарай суглаан эхилбэ.

Мүнөөдэр Бэшүүртэ, Хоридо, Хэжэнгэдэ, Петропавловкада болон бусад аймагуудай түбүүдтэ багшанар сугларaад, арадай гэгээрэлэй шухала асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэ, һуралсалай предмедүүдээр секционно хүдэлмэриеэ эхилхэ юм.

Мүнөө жэлдэ багшанарай августовска зүблөөнүүд дээрэ КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэриин, мүн КПСС-эй ЦК-гай «Агуусхэ Октябриин социалис революциин жаран жэлэй ой тухай» гэһэн тогтоолой хараалһанай ёһоор, арадай гэгээрэлые хүгжөөлгөөр хэмжээ ябуулганuudые бэелүүлгын ябаса тушаа шухала асуудал хаа хаанагүй зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Тиихэдэ «Һурагшадай дунда журам эбдэхэ ябадалые һэргылхэ талаар һургуулиин болон һургуулиһаа гадуур хүмүүжүүлгын зургаануудай багшанарай коллективэй хүдэлмэри тухай» гэһэн асуудал багшанарай зүблөөн дээрэ табигдаа.

Августын зүблөөнэй эхилхын урда тээхэнэ арадай гэгээрэлэй таһагые даагшанарта манай корреспондент телефоноор хандажа, һуралсалай жэлдэ һургуулинуудай хэр зэргэ бэлдэһэн тухай һонирхоһон байна.

— Манай аймагай һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ булта һайнаар бэлдээ юм,—гэжэ Бэшүүрэй аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша Анатолий Иосифович Никулин харюусаба.—Аймгүйсэдкомой тусхай комисси августын эхеэр һургуулинуудай, хүүгэдэй саадуудай һуралсалай шэнэ жэлдэ хэр зэргэ бэлдэһые шалгаһан юм. Һуралсалай болон хүмүүжүүлгын 45 зургаание тушаажа абаабди. Илангаяа Ленинскэ дунда һургуулиие (Бэшүүр һуурин) онсолон тэмдэглэхэ дуран хүрэнэ. Тус һургуулиин коллектив (директорынь Е. Ф. Перевалов) бүри эртүүр, һургуулиин тарамсаар, заһабарилгын хүдэлмэри хэжэ эхилһэн байба. Тиигээд лэ июлиин нэгэндэ заһабарилгынгаа хүдэлмэриие, һуралсалай бүхы кабинедүүдые түхеэржэ дүүргэһэн байгаа бшуу. Тиихэдэ Бэшүүрэй эхин (директорынь В. И. Сидорова), Харланай найман жэлэй (директорынь Н. Н. Гомбоев), мүн бусадшье һургуулинууд һайн бэлэдхэлтэйгээр һуралсалайнгаа шэнэ жэлые угтажа байна. Бэшүүр һууринай «Спутник», «Огонёк» гэһэн саадуудые нэрлэхэдэ болохо.

— Танай аймагта хэды багшанар, һурагшад байхаб? Шэнэ мэргэжэлтэд ерээ гү? —гэһэн асуудал табигдаа.

— Манай аймагта 486 багшанар 6100 һурагшадта ном зааха. Гадна һургуули шадарай интернадта, һунаагдаһан үдэртэй бүлэгүүдтэ, хүүгэдэй саадуудта 90 хүмүүжүүлэгшэд хүдэлхэ байна. Шэнэ мэргэжэлтэд гэхэ гүт? Дээдэ болон тусхай дунда эрдэмтэй 36 хүн ерээ. Юрэдөө, аймагтамнай бүхы предмедээр мэргэжэлтэд бии болонги.

— Яруунын аймагай һургуулинууд һуралсалай шэнэ жэлдэ саг соогоо яһала бэлдээ һэн,—гэжэ гэгээрэлэй таһагые даагша Ц-Д. Э. Шагдаров хэлэбэ.—Мүнөө жэлдэ һургуулиин гү, али хүүгэдэй саадай шэнэ байшан баригдаагүй, харин хуушануудаа һэльбээд, заһаад, бэеэ зэһээд байнабди. Аймагай соомнай дунда 11, найман жэлэй 2, эхин 7 һургуули бии. Тиихэдэ нэгэ тусхай һургуули бии. Хэрбээ 1970—1971 онуудай һуралсалай жэлдэ 25 һургуули байһан һаа, мүнөө жэлдэ 21 болоо. Илангаяа эхин һургуулиин тоо үсөөн болоо. 1970—1971 онуудай һуралсалай жэлдэ арбан дүрбэн байһан һаа, мүнөө жэлдэ хахадтаа ороод байна ха юм даа. Зүгөөр ингэжэ үсөөрһэниинь һургуулиин хаагдаһанһаа болоо бэшэ, харин томодхогдоһонһоб болоо бшуу. Жэжэнүүд эхин һургуулиин орондо ажахын түбүүдтэ дунда һургуули бии болошоһон байна. Жэшээнь, шэнээр эмхидхэгдэһэн Тулдуунай совхоздо дунда һургуули тогтонхой. Ахан тэндэ эхин һургуули байһан юм. 6000 шахуу һурагшадта 400 гаран багша ном зааха. Шэнэ 43 мэргэжэлтэд нэмэжэ ерээ.

ХОНИШОН СОЛОЁО ДУУДУУЛХААР.

ЗЭДЫН АЙМАГАЙ ХОНИШОДОЙ СУГЛААНҺАА

«Коммунизм» колхозой хонишон Д. С. БАТУЕВ.

«Октябрьский» совхозой хонишон П. Г. ГАЛСАНОВ.

Борьёогой совхозой залуу хонишон, чемпион В. Б-М. ГАЛСАНОВ.

«Заречный» совхозой хонишон С. Г. ГРИГОРЬЕВ.

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой хонишон Б. Г. БАНЗАРАКЦАЕВА.

Торнин совхозой хонишон И. П. СОКОЛОВ.

Борьёогой совхоз шон, Социалис А рой Г. Л. РАБД

Һаяхан республикымнай суута хонишод эхэ хонидой отарануудта ажалладаг хонишодто болон хонин ажалда хүдэлдэг мэргэжэлтэдтэ нэмэл бэшэгээр хандаһан юм. Энэ бэшэгые ажахы бүхэнэй хонишод һонирхон угтаа, ажалайнгаа жэлэй дүнгүүдые шүүмжэлжэ, амжалтануудтаа урмашажа, дутуу дундануудаа элишэлжэ, шэнэ түсэб зорилгоёо элирхэйлжэ байна.

Колхоз, совхозуудта мүнөө үнгэржэ байгаа хонишодой суглаанууд дээрэ хонишод, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд түрүү хонишодой жэшээгээр арга боломжонуудаа тооложо шэнэ амжалта түйлахаар зэһэнэ.

Хонин ажалдаа үндэр амжалта түйладаг Зэдын аймагай хонишод республика соо үнинэй мэдээжэ болонхой. Хонишодой амжалтанууд тухай хөөрэлдөөн болоходо, хүн бүхэн нэн түрүүн Зэдын хонишод тухай асууха, Борьёо талын хониной миханай үндэр шанарые республикаһаа гадуур дурдадаг, зуун толгой эхэ хонин бүриһөө хэд олон хурьга абанаб гэхэдэ, мүн лэ бодол ээлүүдгүй Зэдын малшадта эрьехэ. Теэд иимэ габьяата һураг суу гансата бии болоогүй, энэмнай Зэдын аймагай үргэн талын олон зуугаад хонишодой шадабари, зориг, үндэр дүй дүршэл гэршэлнэ ха юм.

Һаяхан аймагай хонишодой суглаан үнгэрбэ. Зэдын хонишодой гурбан зуугаад гаран түлөөлэгшэд сугларжа, ээлжээтэ шухала асуудалнуудаа зүбшэбэ. Хонишодой ажалай дүнгүүд болон саашанхи зорилгонууд тухай элидхэл партиин Зэдын райкомой нэгэдэхи секретарь **С. Б. Жаргалов** хэбэ. Мүнөө жэлдэ партиин уряалаар Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсоһон аймагай хонишод Агууехэ Октябриин социалис революциин 60 жэлэй ойн баярые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялгануудые абаһан байгаа. Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд аймагай ажалшад партиин Центральна Комитедэй майн (1977 оной) Пленумэй шиидхэбэринүүдые, СССР-эй шэнэ Конституциин проектые бүримүһэн һайшаан дэмжэжэ байна гээд мэдүүлээ. Энэ онсо оршон байдалда ажаллажа байһан Зэдын малшад абаһан социалис уялгануудаа бэелүүлхэ хэрэгтэ өөрынгөө хүсэ шадалые элсүүлээ. Ойн баярта жэлэй түрүүшын хахадай дүнгүүдээр гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ худалдаха түсэб дүүргэгдээ, нёдондонойхидо орходоо аймагай ажахынуудта хурьгад олоор абтаа, нарай малай гарзалхань үсөөрөө. Оёорой, Торнин, «Октябрьский» совхозуудай, «Коммунизм», Ленинэй нэрэмжэтэ колхозуудай малшадай ажал урагшатай байба.

Мүнөө жэлдэ урдынхидаал шэнги Борьёогой совхозой ахалагша хонишон Д. Я. Свистунов аймаг соогоо социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, 1977 ондо аймагай чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Суута хонишон өөрынгөө нүхэр Александра Федоровнатай 100 хонин бүриһөө 122 хурьга түлжүүлээ, эхэ хонин бүриһөө 4 килограмм 600 грамм нооһо хайшалаа, хурьгадаа эхэһээнь таһалхадаа, 21 килограмм 400 грамм болгоһон байгаа. Республика соогоо алдаршаһан Социалис Ажалай Герой Г. Л. Рабдаев зуун хонин бүриһөө 121 хурьга абаад, хонин бүриһөө 4,9 килограмм нооһо хайшалаа, хурьгадайнь шэгнүүр 24 килограммһаа үлүүтэй һэн. Дүй дүршэлтэй, үнинэй хонишодтой хамта залуу хонишон Валерий Галсанов аймагай чемпион гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Валерий зуун эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга түлжүүлээ. Мүнөө жэлдэ аймаг соо эхэ хонидой 31 отарын коллективүүд 100 эхэ хониноо 100 болон 100-һаа үлүү хурьга абаһан байха юм. Тэдэнэй тоодо Социалис Ажалай Герой, РСФСР-эй Верховно Советэй депутат Г-С. Г. Цыремпилова, дүй дүршэлтэй С. Ч. Бальжиев, Л. Д. Иванов («Коммунизм» колхоз), Д. Е. Эрдынеев, Д. Д. Цынгунова, Б-Н. Г. Гомбожапов, Г. О. Базарова (Борьёогой совхоз). Д. Б. Семенов, И. В. Югов (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз), Г. М. Побоков (XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз), Д. Б. Будаев (Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз), М. А. Шестаков, Г. Л. Ульзутуев («Мир» колхоз) болон бусад оролсоно. Эхэ хонидой 143 бригадын коллективүүд гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө дүүргээ. Зарим хонишод нилээд үндэр амжалта түйлаһан байха юм. Жэшээнь, Борьёогой совхозой ахалагша хонишон Г. Г. Шишмарев хонин бүриһөө 5 килограмм 110 грамм, Ж. А. Жигдоржиев, А. Д. Цырендоржиев, Б. Б. Баиров, А. С. Галсанов болон бусад 4—4,5 килограмм хайшалаа.

Хонин һүрэгэйнгөө тоо олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, абтадаг продукциингаа шанарые һайжаруулха асуудалда Зэдын хонишод нилээд ехэ анхаралаа хандуулдаг. Саг болзортонь хонидоо һайнаар бэлшээжэ таргалуулха, эхэ хонидоо эмхитэйгээр үрэжүүлхэ, зүбөөр шэлэжэ бүридхэхэ гэхэ мэтэ асуудалнуудые ээн ёһоор шиидхэбэл, түл абтажа, табигдаһан зорилгонууд бэелүүлэгдэхэнь мэдээжэ. Суглаанда хабаадагшадай эхэ хонидоо саг соонь үрэжүүлхэ асуудалда анхаралаа хандуулһаниинь ойлгосотой. Һайн амжалта түйладаг түрүүшүүлэй дүршэл хараад үзэхэдэ, тэдэнэр хонидоо үрэжүүлгэдэ аяар зунай эхинһээ бэлдэдэг, хурьгадаа таһалжа, нооһоо хайшалаад, эхэ хонидойнгоо һүрэгүүдые һаһаарнь, нооһонойнь шанараар, бэеынь шэгнүүрээр бүридхэдэг юм.

Һаяхан болотор олонхи ажахынуудта хонидые үрэжүүлгэ 2-3 һара соо унжагайрха, эхэ хонидые тусхай бэлдэхэ, шахан таргалуулха асуудалнуудта анхаралаа хандуулдаггүй дээрэһээ үсөөн хурьгад абтаха, ондо ондоо сагта түрэхэдөө тамир тэнхээгүйнүүд, гарзалхашье ушарнууд үзэгдэдэг һэн. Тэрээнһээ уламжалан олон тоото хүдэлмэрилэгшэд, хонишодой туһалагшад өөрынгөө ажалһаа 4-5 һара соо һаатадаг байгаа. Түрүү хонишод энэ дутагдалнуудые усадхаха хэрэгтэ ёһотой үльгэр жэшээ харуулаа, тэдэнэр эхэ хонидоо үрэжүүлхэ ажалаа нэгэл үе сагта—сентябриин 1-һээ октябриин 20 болотор дүүргэдэг. Энэ богонишье, таарамжатайшье саг гэжэ тоологдодог. Мүнөө жэлдэ аймаг соо 127171 хурьган абтаа гэхэ гү, али 100 хонин бүриһөө 72 хурьган абтаа гээшэ. Энэмнай тиимэшье һайн дүн гэхээр бэшэ ха юм даа. Ленинэй, XX партсъездын, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ колхозуудта зуун хонин бүриһөө 66-69 хурьгад абтаа, тиихэдэ «Коммунизм» колхоздо, Борьёогой, Оёорой, Алцагай совхозуудта нёдондонойхиһоо үсөөн хурьган абтаа.

Ажахынуудай эхэ хонидой 239 отарануудай 20 коллективүүдынь 100 эхэ хонин бүриһөө 50-һаа үсөөн хурьга абаһан байха юм. Ажалаа иимэ хангалтагүйгөөр, харюусалгагүйгөөр «ябуулдаг» хонишод «Октябрьский», «Заречный», Алцагай совхозуудта олон. Хурьгадые үсөөнөөр абадаг шалтагаанууд олон: хонин ажахые эрхилхэ гурим эбдэхэ ушарнууд, искусственна үрэжүүлгэ үнгэргэхэ болзор хазагайруулга, эхэ хонидые ёһотой һайнаар таргалуулангүй орхиһониинь гээшэ. Энээнһээ уламжалан 18366 эхэ хонин һубайраа. Олонхи ажахынуудта эхэ хонидые үрэжүүлхэ мэргэжэлтэд муугаар бэлдэгдэнэ.

Хэрбээ 100 эхэ хонин бүриһөө адагын 70-80 хурьга абадаг һэн һаа, аймагай ажахынууд олон арбаад мянган хурьга, 5-6 мянган центнер мяха, зуугаад центнер нооһо абаха байгаа. Элидхэлшэ болон үгэ хэлэгшэд нилээд этигэмээр баримтануудые дурданад. Өөрынгөө ажалда шүүмжэлхыгөөр хандажа, олонхи хонишод эхир, тэнхээгүй хурьгадые муугаар харууһалдаг байһанаа тэмдэглээ. Энэ асуудалаар Борьёогой совхозой һайн дүй дүршэл үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээгүй байһаниинь халагламаар. Малай гарзалха ушар үшөөшье олон, зарим ажахынуудта хонидой, илангаяа хурьгадай гарзалхые гансал тэжээлэй дуталдалаар тайлбарилдаг. Үнэн дээрээ энэ тиимэ гү? Зарим отарануудта малай тэжээлдэ ээн бусаар хандаха ябадал ушардаг, тэжээл буйлуулагдадаггүй. хонидой бэлшээри һэлгэжэ, хододоо һайн тэжээлтэй газарта ажалай үдэрэй туримай ёһоор эрхилэгдэдэггүй ушарнууд үзэгдэдэг. Ажалайшье гурим эбдэхэ ушарнууд дайралдадаг, зарим отаранууд дээрэ хонишод нэгэнэгээ орхёод, хубиин хэрэгүүдээр ябаһан байдаг. Иимэ ушарнуудта заримдаа зүб сэгнэлтэ үгтэдэггүй. Зунай эхиндэ эхэ хонидой түллэхэ үедэ хонишодто туһалхаяа ерэһэн хүнүүдэй бусахада, хүшэр хүндэ саг ушардаг. Энэ үедэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэд илангаяа һэримжэтэй байха, малшадта туһа хүргэхэ ёһотой ха юм. Эдэ бүгэдэ уридшалан хараалагдаһан байбал, гарза нилээд үсөөрхэ байгаа гээд Зэдын хонишод тэмдэглэнэ.

Имагтал малай гарзалһан, хонидой олоороо һубайрһанһаа боложо, гүрэндэ нооһо, хониной мяха худалдаха хэрэгтэ ушардаг бэрхэшээлнүүд тохёолдодог. Аймагай хонишод мүнөө жэлдэ нооһо абаха түсэбөө оройдоо 90,5 процентээр, гүрэндэ худалдаха түсэбөө 96,5 процентдэ хүргэбэ. Ганса энэ жэлдэ аймагай ажахынууд гүрэндэ нооһо худалдаха түсэбөө 600 центнерээр дүүргээгүй.

Хэрбээ 1974 ондо аймаг дотор хонин бүхэнһөө 3 килограмм 290 грамм нооһо хайшалһан һаа, һүүлшын жэлнүүдтэ энэ тоо бага болоо. XX партсъездын, Ленинэй, Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ, «Коммунизм» колхозууд болон Борьёогой совхоз гүрэндэ нооһо тушааха түсэбөө дүүргэбэгүй. Хони үсхэбэрилгээр һайн дүй дүршэлтэй болоһон, һүрэгүүдээ һайн, шэлэгдэмэл үүлтэрэй малаар бүридхэһэн хоёр ажахыда — «Коммунизм» колхоздо, Борьёогой совхоздо—олон отарануудта толгой бүхэнһөө 4,5—5 килограмм нооһо хайшалдаг юм. Энэ ажахынуудта ямаршье колхоз. совхозһоо үлүү нооһон абтаха гэжэ һанагдадаг, теэд һүүлэй жэлнүүдтэ хүлеэгдэһэн дүнгүүд түйлагданагүй.

Юуб гэхэдэ, энэшье ажахынуудта тэжээлээ зүбөөр хубаажа, буйлуулжа, бэлэдхэгдэһэн тэжээлээр малаа харууһалха асуудалда анхаралаа хандуулнагүй. Үбһэ, һолоомо хэршэжэ, буйлуулжа, элдэб бодосуудаар холижо, нарай малда искусственна аргаар бэлэдхэгдэһэн һү. кисель үшөө дутуу үгэнэ. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ аймагай ажахынуудта сүүдхэ бүри 450 тонно искусственна аргаар һү. кисель бэлэдхэжэ, туранхай болон нарай малаа тэжээһэн байха юм. Энэ дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэгтэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд һаналаа табиха ёһотой. Һүүлэй үедэ эрьенүүд хонин һүрэгүүдэй 14 процент болоно. Эдэ һүрэгүүд онсо ехээр нооһо сутлууляха гэжэ хараалагдадаг. Теэд зарим эрьенүүдэй отарануудта толгой бүхэнһөө эхэ хонидойхиһоо бага нооһон абтаа. 2 килограммһаа доошо нооһо үгэһэн эхэ хонидой отара аймаг соо үгы, харин нооһо абаха зорилгоор харууһалагдадаг 28 отарын эрьенүүд - толгой бүхэниинь 2 килограммһаа доошо нооһо үгөө.

Һүүлэй жэлнүүдтэ аймаг соо нооһо хайшалалга нилээд богони саг соо эмхитэйгээр үнгэргэгдэдэг болонхой. Мүнөө жэлдэ «Мир» колхоздо, «Октябрьский», Алцагай, Оёорой совхозуудта нооһо хайшалалга эмхитэйгээр үнгэргэгдөө. Аймагай чемпион гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн нооһо хайшалагша Евдокия Ринчинова Доржо Банзаровай« нэрэмжэтэ колхоздо хонишоноор хүдэлдэг. Дунда һургуули дүүргэһэнэй удаа түрбэдэхи жэлээ ажаллана. Ажалай 13 үдэрэй туршада Евдокия 1168 толгой хонин хайшалаа. энэнь үдэр бүри дунда зэргээр 89—90 хонин хайшалагдаһан болоно. Залуу хайшалагшадай дундаһаа 9-дэхи классай һурагша Юрий Чойдонов 18 үдэр соо 1002 хайшалаа.

Тиигэбэшье муугаар хайшалһан, нооһо гээһэн ушарнууд олон, эдэ бүхы шалтагаануудһаа боложо, аймаг соо нооһо хайшалха түсэб дүүргэгдээгүй.

Аймагай ажахынуудай гүрэндэ худалдадаг мяханай 55 процентнь хониной мяхан юм. Жэл бүри гүрэндэ 75-80 мянган толгой хонин гүрэндэ тушаагдадаг. Харин үшөөшье хонидой дунда зэргын шэгнүүри 33-37 килограмм болодог. тиихэдэ хонидой 40-50 процентнь дунда зэргын хүшэтэй гү, али туранхай байдаг. Хэрбээ хониной толгой бүхэн 40 килограмм шэгнүүртэй байбал, 5 мянган центнер үлүү мяхан худалдагдаха бэлэй. Иимэ арга боломжонууд бэлшээрнээ зүбөөр хэрэглэжэ, һайнаар манаха, харууһалха эрилтэ табина.

Мүнөө жэлдэ аймаг соо мал таргалуулха арга нилээд ехэ, һүүлэй үедэ ороһон хура бороо тала бэлшээриин үнгэ хубилгаа, хонишодшье энээниие һамбаашалан зүбөөр малаа бэлшээхые оролдоно.

Аймагай ажахынуудта мүнөө 336 мянган хонид үбэлжэхэ, тэдэнэй тоодо 147 мянган эхэ хонид. Сентябриин 1-һээ эхэ хонидые үрэжүүлгэ эхилхэнь. Энэ харюусалгатай хэрэгые аймагай 1618 хонишод бэелүүлхэ.

Хонишодой үдэр бүриин хүшэр оресшье, харюусалгатай хүндэтэйшье ажалда партийна, совет ниитэ эмхинүүдэй үдэр бүриин анхарал байха ёһотой. Соёлой, бэсын элүүрые хамгаалдаг. худалдаа наймаанай, ажаһуудалай эрилтэ хангадаг болон бусад албанууд хонишодой эрилтэнүүдые дүүрэнээр хангажа, хонишодой урдаа табиһан түсэбүүдые бэелүүлгэдэ туһалха ёһотой.

Зэдын аймагта олонхи хонишод тэжээл бэлдэлгэдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, үбэлэй сагта эхэ хонидто, нарай хурьгадта гүйсэд хүрэхэ тэжээл бэлдэхэһэн хонишод урдаа табиһан зорилгонуудаа бэелүүлхэб гэжэ батаар найдадаг.

Суглаан дээрэ үгэ хэлэхэдээ, аймагай залуу хонишодой дунда шалгарһан **Валерий Галсанов** «манай хонишодой бригада комсомол залуушуулһаа бүридэһэн юм. Үнгэрэгшэ үбэлжэлгын хэдышье хүшэр хүндэ байбал, бидэнэр бэе бэедээ туһалалсажа, муу бэшэ дүнгүүдые түйлабабди. Теэд энэмнай манай ажалай намтарай эхин гээшэ, саашадаашье хүсэ шадалаа элсүүлжэ. арга боломжонуудаа хэрэглэжэ, шэнэ амжалта түйлахаар оролдохобди» гэбэ. Оёорой совхозой директор **С. М. Филиппов** һүүлэй жэлдэ һайн үүлтэрэй хонидые ондоо ажахынуудһаа асаржа, һүрэгүүдэйнгээ шанарые һайжаруулжа, шэнэ дүнгүүдые түйлаха арга тухай хөөрөө. **Д. С. Батуев** үгэ хэлэхэдээ, «манай «Коммунизм» колхоздо мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 82 хурьган абтаа, энэмнай һүрхэйшье дүн бэшэ, хонидоо бирагүй муугаар харууһалһанайнгаа түлөө нооһо хайшалха түсэбөөшье дүүргээгүйбди». Энэ бүхы дутагдалнууд хонин ажал дээрэ хүнэй дуталдадагһаа эхитэй. тиимэһээ аймагай залуушуулые хонин ажалда гарахые урлалба. Суглаанда хабаадагшад «Заречный» совхозой, ахалагша хонишон **С. Г. Григорьевой** үгэ һонирхон шагнаа. 20-ёод гаран жэлдэ нилээд дүршэлтэй болоһон хонишон мүнөө жэлдэ 100 эхэ хонин бүриһөө 102 хурьга абаһан, хурьгадаа ондоо хонишодто тушаахадаа. толгой бүриинь шэгнүүри 26.5 килограммда хүргөө. хонин бүриһөө 3,5 килограмм нооһо хайшалаа. «Бидэ хонин ажалда бүлөөрөө хүдэлдэгбди, одоо эндэмнай «энэ минии. энэ шинии» гэхэ юумэ байхагүй, хамаг ажалайнгаа түлөө адли тэгшээр харюусадаг гээшэбди. Хоёр хүбүүдни намтайгаа хамта ажалладаг байһан аад. мүнөө амяараа отарануудые даажа абаад хүдэлнэ. Хонишодой ооһэдөө тэжээл бэлэдхэлгэдэ хабаадаха гээшэ тон шухала хэрэг. бидэ өөһэдөө жэл бүри үбһэ сабшадаг, набша намаа, халуун үбһэ суглуулдагбди, мүнөө жэлдэ 150 центнер халуун үбһэ бэлдээбди. Энэ витаминаар баян тэжээл хабартаа хурьгадтаа бэшэ тэжээлтэй холижо үгэхэдэ. хурьгад үбшэлдэггүй, тургэнөөр тэбээрдэг. Эртын хурьгадые абаха гээшэ тон зүб гэжэ дүршэл харуулна. Ү һан хурьгад хаба сууда ядархагүй, зу гой бүхэнһөөнь 1-1 грамм нооһон хайша намар болотор бэе хирээ һайн олон даа. Ти тула хонидоо һээн эмхитэйгээр гээшэ манай зори нүхэр Григорьев гэнэ. Ленинэй н колхозой партком тарь нүхэр Доргиев дой дунда ябуулаг хидхэлэй ойлгуулах дэлмэри тухай хөөр лэй сагта хонин ашаг шэмын доош ганса тэжээлэй ду тайлбарилхань ара бэшэ хаш. Хонин ашаг шэмые дээш тула эрдэмтэд өөр радхал, заабари түрүү хонишодой шэлдэ гүнзэгы, эрд тадхагдаһан хөөрэ малшадай, мэргэ дунда үнгэргэгдэх гээд үгэ хэлэгшэ

Зэдын аймагай хүршэ Сэлэнгын хонишодтой мүры Суглаан дээрэ хонишодой түлөөл Марксын нэрэмжэт зой мэдээжэ хони нэй, Октябриин цинн, Хүндэлэлэ орденуудаар Бутыд Гармажап заракцаева үгэ аймагайнгаа хони жалтанууд. дутуу нуудшье тухай тоо нирхолтойгоор хөөр бээ нёдондо жэлдэ хонин бүриһөө 118 абажа. 4.2 килогра хайшалһан байба жэлдэ 113,7 хурь 4 килограмм нооһ лааб» гэхэдэнь, энэ хонишоной һонирхон шагнаб сашье өөрынгөө тээ абаһан нүхэд жалтада энэрхыг даг Г. Л. Рабдаев хэдээ, «аймагай ондо ондоогоор ханд һые гэршэлнэ. За нууд дээрэ харю ажалай журам эб нүүд бии. энэн нөөдэр дурдагдаһан нууд гэршэлнэ. Хо да хүнүүд дутадда асуудал шиидхэх залуушуул өөры хэлэхэ ёһотой. Мү соомнай 30 наһа луу оройдоо 156 нэ. Комсомолшууд хонишодой алдарт дэмжэн үргэлжэл гатай» гээд сүү шон тэмдэглээ.

Аймагай хониш лаан дээрэ КПСС ральна Комитедэй партиин обкомой секретарь А. У. хабаадажа, дэлгэр хэлэбэ.

Суглаанда ха шэнэ социалис баталан абажа. шэ тануудые түйлаха байһанаа мэдүүлэ

Р. БАИРО

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Борьёогой совхозой хонишон Галина Базарова, Сэлэнгын совхозой хонишон Даша-Самбу Тубчинов.

С. БАЛДУЕВАЙ фотонууд

ШАРА ТАЛЫН ЗУҺАЛАНДА

Бүхы адууһа малаа зунай бэлшээридэ гаргахынгаа урда тээ Сэлэнгын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гүүртэ, фермэ бүхэндэ малшадай суглаан боложо хүхэ ногооной үедэ сагаан эдеэ ехээр абаха тухай, үхэрнүүдэй шэгнүүр горитойгоор нэмээхэ талаар Саянай совхозойхидой үүсхэл уряа зүбшэн хэлсэгдээ һэн.

Өөһэд өөһэдынгөө арга боломжые хаража үзөөд, колхозой фермэ бүхэн зунай бэлшээриин үедэ үнеэн бүриһөө дунда зэргээр мянган килограммһаа бага бэшэ һү һаахын түлөө мүрысэхэ гэжэ шиидэһэн юм.

Ханда Максаровна Цыбиковагай хүтэлбэрилдэг Тохойн һү һаалиин фермын коллектив урин дулаан сагай эхилхэтэй сасуу Шара Талынгаа зуһаланда нүүжэ ошодог. Эндэ угаа зохид. үзэсхэлэн һайхан газар юм. Хада майлын бэлшээри, бургааһан, аршаан булаг, тунга ногоон мундаршагүй. Ханда Цыбикова зуһаландаа нүүхэһээ урид тэндэхи байдалаа һайса түхеэрүүлһэн. һаалишадайнгаа байха гэр байрые сагаадуулһан байна. Абаһан социалис уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын тула түс фермын коллектив бүхы арга боломжоёо хэрэглэн ажаллана. Хада майлын тунга ногоондо малаа түхэреэн сүүдхэ соо манажа, ашаг шэмыень дээшэлүүлнэ. Зуһалангайнь байрада ехэ амһартануудые тодхсожо талха тарянай зүйл эһээгээд. үнеэн бүхэндэ үдэрэй 400 грамм буйлуулагдаһан тэжээл нэмэжэ эдюулэгдэнэ.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл. хүхэ ногооной хүсэтэйшье һаань. талха тарянай зүйл нэмэжэ эдюулһэнэй ашаар. түс коллектив һү һаалияа хараа байса дээшэлүүлээ. Жэшээлхэдэ, Шара Талын һаалишад һү һааха хахад жэлэй түсэб 121.8 процент дүүргэһэн. даабариһаа гадуур аяар 510 центнер һү һааһан байна. Июль һарада бүришье һайн үрэ дүн түйлагдаа. һарын түсэб 129 процент дүүргэгдөө.

— Зуһалангай дэргэдэхи бэлшээри муу гэхээр бэшэ, малнай ногоондо яһала садана. Жэшээлхэдэ, май һарада үшөө үбэлжөөндөө байхада, үнеэн бүриһөө арай гэжэ 80 килограмм һү һаадаг байбал. июнь соо тэрэнээ 230 килограммда хүргөөбди. июль һарада бүришье баясамаар үрүүд түйлагдаа. Бодото айдалаа бүхы талаһаань эгнэжэ үзөөд. манай коллектив үнеэн бүриһөө 1300 килограмм һү абахаар шиидэнхэй. Хараалһанаа бэелүүлхэ аргатайбди. Жэлэй эхинһээ хойшо социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн һаалишад партиин гэшүүн Анна Бадмацыренова, Екатерина Бадмаева, Хубисхал Санжиева, Галя Дабаева, Надежда Панькова, аймагай Совдэй депутат Мария Тайбинова болон бусад хубиингаа социалис уялгануудые холо үлүүлэн дүүргэнэ, — гэжэ Цыбикова хөөрэнэ.

Хэнэйшье мэдэхээр, зунай эллин сагта һү ехээр абахада эгээл зохид хаһа ха юм даа. Шара Талын зуһалан дээрэ ажаллажа байһан мал адуулагшадай аша габьяа ехэ юм. Дүй дүршэлтэй, ажалша бэрхэ мал адуулагшад Борис Пурбуевич Очиров, Петр Панфилович Дорофеев гэгшэд һаалишадайнгаа абьяастай ажалые харахадаа, тэдэнһээ дутуугүй ажаллахые эрмэлзэдэг юм. Үдэрэй аайма халуун наранда гү, али һэрюубтэр үдэрынь малаа хаана манахаяа тэдэнэр һайн мэдэдэг. Үүр хирааньһаа һүниин тэн болотор мал адуулха гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ ааб даа. Тиибэшье эдэ нүхэднай оролдолго гаргажа, сут ажалладаг нүхэдэйнгөө этигэл найдабари харюулжа шадана.

Һүнэй шанарай һан дээрэһээ зарим нууд ехэ олзоео гээшэ. Шара Талы шад продукциингаа та илангаяа ехэ дуулна. Үнеэдэ хоёр хүнэгтэ һааж тын һаам саг соо гэжэ, энээнэй тэжээлэй рацион һүнэй тоһолитые жо, ариг сэбэрые сахижа байдагынь тай. Фермэдэ зоот хүдэлмэри һайжар ажалай түрүүшү дүршэлые ходо ха нэбтэрүүлхэ. һ рынь дээшэлүүлхэ колхозой ахамад Петр Маркович нэгэдэхи отделе лэгшэ Дондок Очиров гэгшэд ехэ туһа хүргэнэ.

Арбадахи таба хоёрдохи жэлые тайгаар эхилһэн лишад Агууехэ 60 жэлэй ойе нэр тойгоор угтахын хэсоюзна социал сөөндэ оролсоод, жэлдэ үнеэн бүри килограмм һү һаах абанхай. Түс ферм лишад һү үйлэд жэлэйнгээ түсэбые долоон болотор түлөө үсэд шангаа

Р. БАЛ

ман

ХЭЖЭНГЫН АЙМАГТА

УЯЛГАЯА ШЭНЭЛНЭД...

Жэлэй үнгэрһэн долоо һарын дүн харахада, «Первомайский» совхозой һү һаалиин фермынхид урда жэлнүүдтэ орходоо һураггүй үргэн далайсатайгаар ажалаа ябуулжа, яһала һайн үрэ дүн түйлажа ябанад. Жэшээлхэдэ, байгша оной түрүүшын хахадта түсэбэй ёһоор 3530 центнер һү гүрэндэ тушаахын орондо 4122 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулһан байгаа. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ хугасаа соо оройдоол 2863 центнер һүн тушаагдаһан юм.

Совхоз дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Михаил Кривоносовой хүтэлбэрилдэг Вознесеновкын һаалиин фермынхид ехэхэн амжалта түйлана. Эндэхи һаалишад жэлэй эхинһээ хойшо үнеэн бүриһөө 1201 килограмм һү һаагаа. Тиигэжэ вознесеновкынхид гүрэндэ һү худалдаха долоо һарынгаа даабарие 505 центнерээр үлүүлжэ шадаа.

Түс фермэ дээрэ хамта 14 һаалишад хүдэлдэг. Тэдэнэй 8 хүниинь мүнөө үнеэн бүриһөө түс түстаа 1100 — 1350 килограмм хүрэтэр һү һаанхай. Илангаяа һаалишад Т. Карпова, Л. Павлова, А. Абрамова, Д. Зубакина болон бусад эрщэтэ ажалаараа шалгарна.

Һаяхан Вознесеновкын фермэдэ хамтын суглаан боложо, үнгэрһэн һаранuудай дүн сооссологдоһон байна. Өөһэдын арга боломжонуудые хаража үзөөд. энэ коллектив урдань абаһан социалис уялгаяа шэнэлхэ гэһэн шиидхэбэри абаба. Гүрэндэ һү тушааха жэлэйнгээ түсэбые сентябриин 15-да, сагаан эдеэ үйлэдбэрилхэ даабаряа ноябриин 1-дэ сүм дүүргэхэ гэһэн шэнэ үндэр уялга баталан абаа. Сентябриин 15 болотор фермынхид хамта дээрээ 3575 центнер һү гүрэндэ тушааха юм. Тиигээд үлэгшэ 3,5 һарын туршада ерэхэ жэлэй түсэбөөр хүдэлхэ байна. Мүн энэ совхозой Леоновкын фермын малшад баһал иимэрхүү үндэр уялгануудые абанхай.

Совхозой һаалишад Агууехэ Октябриин алдарта 60 жэлэй ойн үдэртэ жэлэйнгээ бүхы түсэбүүдые гүйсэд дүүргэхэ гэжэ шиидээд. энэ үдэрнүүдтэ урагшатайгаар ажаллана.

ХОДОЛ ТҮРҮҮ

Аймагай «50 лет Октября» совхоздо Цырендоржо Зундуев мал ажалда олохон жэлэй хугасаа соо хүдэлжэ ябадаг. Энэ нүхэрнай баян дүй дүршэлтэй, совхозойнгоо эгээл түрүү малшадай нэгэн юм.

Мүнөө Цырендоржо Зундуев 98 толгой хашарагуудые бэлшээн таргалуулна. Тэрэнэй гүүртэ Дунда Хүлгэжэ ой модоор хүреэлэгдэһэн, хольгн бэлшээриин газарта зуһажа байнхай. Анхандаа зунай бэлшээридэ гарахадаа, үхэр бүхэнэйнь шэгнүүр дунда зэргээр 260 килограмм байгаа. Цырендоржо Зундуев зунай 100 үдэрэй туршада тэдэнэйнгээ түс бүриин шэгнүүрые 100 килограммаар дээшэлүүлхэб гэжэ уялга абаа һэн.

Малшан хэлэһэн үгэдөө хүрэхын түлөө мүнөө оролдосо ехэтэйгээр ажаллажа байна. Хэрбээ июнь һарада харашаг бүхэниинь шэгнүүрээ сүүдхэдээ 800 граммаар дээшэлүүлһэн байгаа һаа, июль соо шанга халуунай үедэ 1000 граммаар нэмээгээ, харин августда бүри ехээр нэмээжэ байна.

— Агууехэ Октябриин 60 жэлэй ойн хүндэлэлдэ гүрэндөө 340 центнер эрхим шанартай мяха тушааха байхаб, — гэжэ Цырендоржо Зундуев мэдүүлнэ.

Түрүү малшан хэлэһэн үгэдөө хүрэхэл байха.

Л. ГОМБОЕВ

ҺАРЬДАГ ДЭЭГҮҮР ТОЛОРҺОН ГЭРЭЛ

Агуу Октябриин 60 жэ- й ойн баярта һайндэр утэлжэ байна. Жаран жэл- дабажа гараһан замаа ьен хаража, тэрэ хугасаа- болоһон асари ехэ хуби- лтанууд тухай уншанабди, аранабди, шагнанабди.

Буряад ороной холын нютаг—хада уулата Захаа- ин нютагай соёл культурын хүгжэлтэдэ газетым- ай энэ хуудаһан зорюулаг- ана.

ТИИМЭ БАЙГАА

Намдал адли жара гара- ан, мүн үндэршье наһатай үнүүд Захаамин нютагайн- а соёл культурын хараа айса хүгжэн һалбарһые мэдэнэ ёһотой. Бидэ- , наһатайшуулай хара- аар, үзэһөөр байтар, энэ үгжэлтэ болоо юм.

Захааминай аймагай бай- улагдаһанһаа хойшо (энэм- ай 1927 он) Үлэгшэндэ. агорбойдо, Цахирта эхин ургуулинууд бии болоһон . Харин Санага нютагта 34 ондо долоон жэлэй ургуули нээгдээ һэн.

Би өөрөө Хяагта хотодохи техникум дүүргэһэнэйн- һүүлээр 1934 ондо баг- алжа эхилээ һэм. Түрүү- ээр Эрхүүгэй областиин айр нютагта багшалаа м. Һүүлдэнь түрэл Захаа- айнгаа Үлэгшэндэ ерээб. Юрэдөө мүнөө һаһаад үзэ- дэм. 1930 гаран ондо тии- клуб, Соёлой ордон гэ- манай нютагта байгаагүй. агшэн, Санага, Цахир тос- нуудта уншалгын байшан- уд (улаан байшан) байдаг лэй. Үдэшэндөө залуушуул ндээл сугларха. Мүнөөнэй- эл адли кино гэжэ юун айха һэм.

Мүнөө ямар ехэ хубилал- нууд болоо гээшэб! Тосхон, урин бүхэндэ клуб, библи- кэ, бани, магазин бии.

Захааминай аймагта соёл гэрэлэй ехээр хүгжэһые ансахан минии гэр бүлын шээ дээрэ хаража болоор. Би Долгор Дамчеевна ухэртэеэ наһаараа багшал- мүнөө пенсидэ гараһ- айбди. Табан үхибүүдтэйб- Дүрбэниинь дээдэ һур- улитай болонхой. Эгээ ба- басагамнай Доржи Бан- ровай нэрэмжэтэ багшана- ай институтда һурана. Ехэ бүүн — Родион физико- атематикын эрдэмэй кан- дат болонхой. Хоёрдохи бүүн Виктор — инженер- рилгашан. Мүнөө Зака- енск хотодо барилга дээрэ дэлнэ. Хоёр басагад — ета, Рита мүн лэ хүдэл- р.

Эдэ бүгэдэ хадаа Совет агай, Коммунис партиин аар, манай гэр бү- н ажабайдалда зол жар- л. энхэ амгаланиие асараа юм.

Би мүнөө һанагшаб. Ок- бриин хубисхалай мандаа- һаа. дээдэ һургуулитай шашье болонгүй. ямар н баянай малшан, адуу- н ябахал һэн хаб. Тиимэ- манай залуу үетэн Со- засагай, Агуу Октябриин дха шанарые үндэрөөр сэг- хэ зэргэтэй.

Мүнөө шэнэ Конституциин кт уншажа байхадаа, л гэгээрэл тухай һайн хан мүрнүүдые тэдэдэ шахадаа, сэдьхэл зүрхэн р омогорхолоор халина. эл Агуу ехэ Эхэ орондо рэһэндөө, ажаллаһандаа. аһууһандаа омогор- жо, асари ехэ ху- алтануудаа эрьен хараха- , яаха аргагүй баясанаб.

М. ДЫМПИЛОВ,
КПСС-эй гэшүүн,
багша-пенсионер.

СОЁЛОЙ СОГТОЙ АЛХАМУУД

Захаамин... Жаран жэлэй саада тээ Яруна, Хори, Ага, Загарай, Баргажан нютагуудта энэ үгые соносоһон хүн ямаршьеб айхабтар холын дайда тухай дуулаһан мэтэ болодог байгаа. Үнэхөөрөөшье, Дээдэ-Үдэ хотоһоо морёор гараһан хүн олохон лэ хоножо, Захаамин нютаг хүрэдэг һэн. Харин мүнөө хүнгэн автомашинаар арбаад часай, самолёдоор оройдоол табин минутын туршада хүрэшэдэг нютаг болонхой бшуу.

Теэд «заха холын Захааминда» жаран жэлэй саада тээ ямар байгааб? 1928 ондо «Жизнь Бурятии» гэһэн журнал Захааминай соёл культура тухай нигэжэ бэшээ һэн: «...Эндэ баярлахаар баримтанууд үгы.Ород, монгол хэлэнүүд дээрэ уншажа, бэшэжэ шадаха хүнүүдынь бүхы зонойнь 14—15 процент болоно. Захааминай хушуунай эхэнэрнүүдэйнь 1.25 процентнь эрдэм номтой байна».

1927 ондо Захааминай 10 эхин һургуулида оройдоол 300 гаран үхибүүд һуража, 15 багшанар тэдээндэ ном заадаг байгаа. Тэдэ багшанарай нэгэниинь шье дунда эрдэмгүй һэн. Харин мүнөө ямар байдал харанабибди? Дунда эрдэм үгэдэг арба гаран, найман жэлэй хэдэн олон һургуулинууд үхибүүдэй урда үүдэеэ үргэнөөр сэлинэ. Гансахан юһэдэхи табан жэлэй туршада 1120 һурагшадай һууритай шэнэ һургуулинууд баригдаба ха юм.

Захаамин нютагта гэгээрэлэй тон ехээр хүгжэлые гансахан жэшээ дээрэ эли тодоор хаража болоно. Тэндэ ажаллажа байһан хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй, багшанарай, соёл-гэгээрэлэй, медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй 70 процентһээ үлүүнь аймагай һургуулинуудые дүүргэһэн хүнүүд болоно.

Соёл культурын талаар асари ехэ алхамууд хэгдээ. Мүнөө аймаг дотор 24 клуб болон соёлой байшангууд, 28 библиотекэ, 2 автоклуб бии. Заха холын Захааминай хүн зон Останкинай, Эрхүүгэй телецентрнүүдэй дамжуулгануудые сэнхир экранлаа харана. Айл бүхэндэ шахуу радиоприёмнигууд хүнхинэнэ.

Мүнөөнэй Захааминай хүн зон ном һудар, газетэ, журнал олоор уншана. 39.700 хэһэг газетэ болон журналнуудые хүнүүд үглөө бүхэндэ гэртээ абана.

Жаран жэлэй саана аймагай хоёрхон библиотекэдэ 25 мянган ном байһан. Харин мүнөө аймагай библиотекэнүүдтэхи номой тоо 214 мянганда хүрөө бшуу.

Хори гаран онуудта уран һайханай бүлгэм тухай Захаамин нютагта хэлсэдэгшьегүй байһан юм. Харин мүнөө аймагай клуб, соёлой байшан бүхэнэй дэргэдэ уран һайханай бүлгэмүүд эмхидхэгдэнхэй, 12 агитбригада байгуулагданхай. Уран һайханай бүлгэмүүдтэ 2500 тухай хүн эдэбхитэйгээр хабаадана. Манай артистнууд мүрысэдэг Яруунын аймагай, Монголой Арадай Республикын Булган аймагай, бэшэшье хото городуудай, хүн зондо уран бэлиг шадабариия харуулдаг байна.

Закаменск хотодо 1959 онһоо арадай театр, Санагада 1967 онһоо арадай хоор, 1975 онһоо культурын университет хүдэлнэ. Санагын арадай хоор мүнөө дуу болон хатарай ансамбль болонхой.

1946 ондо Закаменск хотодо бишыхан театр эмхидхэгдэһэн юм. Театральна искусствын хүгжэлтэдэ ехэ амжалтануудые туйлаһанайнь түлөө энэ коллективтэ «Арадай театр» гэһэн нэрэ зэргэ 1959 ондо олгогдоо һэн. Энэ жэлдэ тус театрнай республиканска харалгын лауреат болобо.

Бэлигтэй хүнүүдээр Захаамин нютагнай нилээд баян байха. Аяар холын Далахай гү, али Сагаан-Морин, Мэлэ ошоо һаатнай, баярай дуунууд омогтойгоор ханхинажа байха. Уран һайханай бүлгэмдэ эдэбхитэйгээр хабаададаг, Хамниин дунда һургуулиин багша Нина Лубсановада «Буряадай АССР-эй соёл культурын габьяата хүдэлмэрилэгшын» үндэр нэрэ зэргэ энэ жэлдэ олгогдобо бшуу.

1928 ондо манай аймагай газар дээрэ ори гансахан кино-түхеэрэлгэ байһан юм. Тэрэнэй ажал тухай «Жизнь Бурятии» гэһэн журнал нигэжэ бэшээ һэн: «Кино харуулалга ехэ таһалдана. Киноаппарат, динамо, харуулха хүнэй биишье һаа, кинолентэнүүд саг соогоо асарганагүй ха юм».

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай урдахи жэлнүүдтэ гурбахан кино-түхеэрэлгэ аймаг дотор байгаа. Харин 1950 ондо тэрэнэй тоо долоо болотороо ургаа. Мүнөө харагты. 36 кино-түхеэрэлгэнүүд үдэшэ бүхэндэ клуб, соёлой ордонуудта сугларһан хүн зондо совет болон хариин оронуудай киноискусствын шэнэ бүтээлнүүдые харуулна.

Хүүгэдэй саад, ясли. Жаран жэлэй саада тээ эдэ үгэнүүд Захаамин нютагай хүн зондо танил бэшэ байгаа.

1946 ондо Цахир тосхондо 25 үхибүүдэй һууритай хүүгэдэй түрүүшын саад нээгдээ бэлэй. Харин мүнөө аймаг дотор хүүгэдэй 18 саад, яслинууд хүдэлжэ, хэдэн мянган үхибүүд тэндэ хүмүүжүүлэгдэнэ. Мүн аймагта пионернүүдэй хоёр байшан хүдэлжэ, эдир үетэн тэндэхи элдэб кружогуудта ябадаг юм.

1957 ондо хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули нээгдэһэн юм. Мүнөө тэрэ хэдэн филиалтай болонхой. Тэндэ промышленна предприятинуудай хүдэлмэришэдэй, совхозуудай малшадай үхибүүд һурана. Мүн Закаменск хотодо хүүгэдэй уран зурагай һургуули нээгдээд, бэлигтэй үхибүүд тэндэ бэлиг шадабариияа нарижуулан хурсадхажа байдаг.

Буряадай АССР-эй байгуулагдаһанай һүүлээр 10 хүнэй һууритай түрүүшын больница Цахир тосхондо нээгдэһэн юм. Тэрэ гэһэн сагһаа хойшо хүн зоной элүүр энхые сахиха хэрэг ехэ хүгжэлтын замда гараа. Мүнөө 55 врач, медицинын дунда эрдэмтэй 265 хүдэлмэрилэгшэд аймагай дүрбэн больница, фельдшерскэ 27 пункт болон диспансер, поликлиникэнүүдтэ хүдэлжэ, хүн зоной элүүр энхые сахина. Аймагай больницануудта үбшэнтэнэй хэбтэхэ 445 орон тоологдоно.

Захаамин нютагай соёл культурын асари ехэ хүгжэлтые гансахан Санага тосхоной жэшээ дээрэ хаража боломоор.

Дүшэн жэлэй саада тээ Санагада урсахан 40 гэр байһан гэдэг. Эхин нэгэл һургуули, фельдшерскэ пункт, магазин, уншалгын байшан тэндэ бии һэн. Дунда эрдэмтэй нэгэшье хүн байгаагүй. Мүнөө энэ тосхондо хоёр мянганһаа үлүү хүн ажаһууна. Эндэхи дунда һургуулидань 700 гаран үхибүүд һурана, 25 оронтой участково больница, 50 үхибүүдэй сад-ясли, хүгжэмэй болон спортивна һургуулинуудай филиалнууд, наймэн мянганһаа үлүү номтой библиотекэ, 400 хүнэй һууритай, спортын залтай Соёлой ордон, юһэн магазин, столово, хилээмэнэй пекарни эндэ бии юм.

Дээдэ болон дунда эрдэмтэй 20 мэргэжэлтэн энэ тосхондо ажаһууна, ажаллана. Холын гүүртэ, фермэнүүдтэ ажаллажа байһан малшадта ехэ анхарал хандуулагдана. Зэдэ мүрэнэй эхин тээшэ фельдшерскэ пункт, хүдөөгэй библиотекын филиал, хэдэн культбаза нээгдэнхэй. Тэндэ шэнэ кинофильмнүүд малшадта ходо харуулагдана, агитбригадын гэшүүд концертнүүдые табина, газетэ, журналнууд, номууд олоор абаашагдана.

Аймагай соёл культура, гэгээрэл, медицинын хангалгын һүүлэй үедэ ехээр хүгжэһые эдэ тоо, баримтанууд эли тодоор гэршэлнэ; гэгээрэл, элүүрые хамгаалга, соёл культурын хүгжэлтэдэ ехэ мүнгэн жэлһээ жэлдэ һомологдоно. 1971 онойхидо орходоо 1977 ондо мүнгэ һомололго хэды шэнээн дээшэлээб гэбэл, соёл культурын хүгжэлтэдэ 33, гэгээрэлдэ 11, элүүрые хамгаалгада 10 процентээр ургаһан байна бшуу.

Мүнөө манай аймагай ажалшад Агуу Октябриин 60 жэлэй ойн баярта һайндэрэй урда тээ шэнэ Конституциин проектые эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэжэ байхадаа, үнгэрһэн жэлнүүдэйнгээ замые эрьен харана. Зүб даа. Сэсэн мэргэн Ленин багшын национальна политикын, Коммунис партиин хүтэлбэриин ашаар заха холын Захаамин нютаг мүнөө промышленна, соёл культурын, экономическа ёһотойл хүгжэнги район, үндэр гэгээрэлэй хизаар боложо шадаа бшуу.

Манай ажалшад КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэ бэелүүлэн, алдарта Октябриин 60 жэлэй ойе нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахаяа бэлдэжэ байна.

И. ГРИГОРЬЕВ,
КПСС-эй райкомой секретарь.

ХҮГЖЭМЭЙ ҺУРГУУЛИДА

Хүгжэмдэ дуратай үхибүүд Закаменск хотын хоёр дабхар сагаан гэр тээшэ һубарилдан ошодог. Тэндэ хүүгэдэй хүгжэмэй һургуули оршодог юм.

Энэ һургуули нээгдэһээр 20 жэл боложо байна бшуу. Мүнөө эндэ зургаан классуудта 106 үхибүүд һурадаг байна. Тиихэдэ энэ һургуулиин филиалнууд Санагада, Хамнида бии юм.

Хүгжэмэй һургуулиин директор Станислав Иванович Хоменко иигэжэ хөөрэнэ:

— Манай һургуулида һурадаг үхибүүд аккордеон, баян, пианино балалайка дээрэ наадажа һурана. Дүй дүршэлөөр баян арбан хоёр багшанар манайда хүдэлнэ. Һургуулидамнай һуража гараһан үхибүүдэй олонхинь хүгжэмэй училищада ороно.

Үнгэрэгшэ жэлдэ манай һургуулиин һурагшад эдир хүгжэмшэдэй республиканска конкурсдо хабаадалсажа нэгэдэхи һуури эзэлээ һэн.

Мүнөө һургуулиимнай дэргэдэ арадай инструментнүүдэй, баянистнуудай оркестрнууд хүдэлжэ байдаг. Жэшээлхэдэ, манай баянистнууд хүдөө гаража, холын малшадта концертнүүдые табидаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: багша С. М. Манхирова һурагша С. Цыренгармаевада хэшээл үгэжэ байна.

В. МУХТАРОВАЙ фото.

БААТАР ЗАМАЙ ТОДО ГЭРШЭНҮҮД

Мүнхэ мульһэтэ һарьдагуудай үбэртэ оршоһон Захаамин нютагай шэмэг боложо, нарата үдэр үндэр сагаан гэрнүүдээрээ толорһон, харанхы һүни түмэн галнуудаараа яларгаһан хото тэндэ бии. Нэрэнь—Закаменск.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай музей соо орободи. Уужам һаруул таһалгануудсоо элдэб экспонадууд, фото-зурагууд, дүрсэнүүд аятай зохидоор табяатай, үлгөөтэй.

Үнгэтэ металлай промышленностиин ветеран, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта гушаад жэлдэ хүдэлһэн Алексей Иванович Плаксинай үүсхэлээр энэ музей 1974 оной октябриин 11-дэ нээгдээ һэн. Юуб гэхэдэ, энэ үдэр Зэдын комбинадай 40 жэлэй ой гүйсэһэн байна бшуу.

Хада уулын энэ хизаарта вольфрам, молибденэй хэбтэшые 1932 оной июлиин 7-до олоһон геолог Мария Васильевна Бесовагай ехэ оролдолго тухай эндэ уншанабди, тэрэнэй нүхэдэй, өөрынь дүрэнүүдые харанабди. Тиихэдэ М. В. Бесовае газаршалһан суута Шампии Ямпиловай дүрэ, барижа ябаһан буунь эндэ табяатай.

1934 оной октябриин 11-дэ «Джидастрой» байгуулагдаа һэн. Харин 1945 оной августын 13-да энэ «Джидастрой» хадаа Зэдын вольфрам-молибденэй комбинат болгогдоһон байна.

Комбинадай байгуулагдаһан түрүүшын үдэрнүүд. Хамаг малтамалнууд морёор зөөгдэдэг байгаа бшуу. Тиихэ үеын горнягуудай бариһан хайлаа, хүрзэ, һүхэнүүд эндэ табяатай.

Музей соогуур саашалнабди. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хүдэлмэришэдэй баатар ажалые, оролдолгые эли тодоор харуулһан экспонадуудай урда зогсонобди.

Алексей Иванович Плаксин иигэжэ хөөрэнэ:

—Музеймнай байра үшөөл жаахан байна даа. Нигээд үргэдхэхэмнай. Тиихэдэ одоол уужам һаруул залтай болоожо, һонирхолтой томо томо экспонадуудые олоор табидаг болохомнай.

Үнэхөөрөөшье энэ музейн удха шанарай айхабтар ехэ байһан тухай хэндэшье мэдээжэ ёһотой. Юуб гэхэдэ, дүшэ гаран жэлдэ габшагай һайнаар хүдэлжэ байһан Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай түүхые эдир залуу үетэн үшөө муу мэдэнэ ха юм.

Закаменск хотын яажа бодоһон, түрүүшын гэрнүүдые бариһан, ехэ бороогой һүүлээр хада уулын уһан-үертэ яажа абтаһан, тэрэ үеын бэрхэшээлнүүд тухай, энэ үнэтэ малтамал яажа олоһон, малтажа абаһан тухай залуушуул һайн мэдэхэ зэргэтэй.

Комбинадай энэ музейдэ мянга гаран экспонадууд бии. Тэдэ бултадаа һонирхолтой. Тиимэһээ музейн байрые үргэдхэхэ, экспонадуудыень олон болгохо гээшэ ехэ шухала.

Г. ДАШАБЫЛОВ.

БАЯРТАЙГААР УГТАН АБАДАГ

ХҮН ЗОНИИЕ соёл культурын талаар хангалгада ехэ анхаралай ходо хандуулагдажа байдагынь хэндэшье мэдээжэ. Тииһээр тиитэрээ үе сагаймнай эрилтэ жэлһээ жэлдэ ургажа байна бшуу.

Үшөө арбаад жэлэй урда тээ хүн зон гансал клубтаа суглардаг гү, али тосхон, һууринда түбхинэһэн библиотекэдэ ородог һаа, мүнөө гэртээ һуугаад, элдэб мэдээсэлнүүдые дуулахаһаа гадна, хоёр нюдөөрөө харадаг болоо бшуу. Мүнөө үеын хүниие ямар нэгэн һонин мэдээсэлээр гү, али юугээршьеб гайхуулхань хүшэр. Манай Захаамин нютагта сэнхир экран харадаг болоо. Мүн радиоприемниггүй айл хомор байха.

Манайда 800 тухай уншагшад бии. Тэдэнэй олонхинь малшад, механизаторнууд. Тиигээд тэдэнэртэ зорюулжа, уншагшадай конференцинүүдые үнгэргэнэбди. Жэшээлхэдэ, Буряадай элитэ уран зохёолшо Жамсо Тумуновай «Нойрһоо һэриһэн тала» гэһэн романаар уншагшадай конференци үнгэргөөбди. Тэрэниие үнгэргэхын тула эртээнһээ бэлдэжэ, тусхай түсэб табяа һэмди.

Энэ роман соо болоһон үйлэ ушарнууд хэзээ, хаана болооб? Хэды коммунистнуудай образуудые зохёол соо олонобибди? Граждан дайнай баатарнууд (илангаяа буряад партизанууд) тухай ямар зохёолнуудые мэдэхэбта? Буряад тала дайдые нойрһоо һэрюулһэн Октябриин толоной асари ехэ удха шанар тухай хөөрыт. Эдэ бүгэдэ асуудалнуудта тодо харюу үгтэжэ, зохёолой гол геройнуудай образууд тухай дэлгэрэнгы хөөрэлдөөн болоо һэн.

Түрүү дүй дүршэлэй булангые эмхидхэхэ хэрэгые ехэ шухалада тоолонобди. Түрүү хонишон В. Дамбаевай, һаалишад Х. Доржиевагай, В. Шагдуровай, Т. Соктоевагай, Хужарай һаалиин фермын түрүү дүй дүршэлые һаянай тэрэ булангаа дэлгэрэнгыгээр бэшэнэбди. Энэ хадаа алишье талаараа туһатай. Юуб гэхэдэ, тэдэнэй дүй дүршэл тухай уншаһан хүнүүд өөрынгөө урда тээнь мэдээгүй юумэнүүдые ойлгожо абана ха юм.

Мүн ажалай түрүүшүүлдэ зорюулагдаһан «Дайшалхы хуудаһанууд», «Сахилгаан» гаргадана. Һара, квартал бүхэнэй дүнгөөр түрүүлжэ гараһан хүнүүдэйнгээ нэрэнүүдые аржытар бэшэнэбди.

Манай библиотекэдэ «Хүдөө ажахы», «Газар һайжаруулха хоёр һара», «Партиин гэшүүн тухай үгэ», «Октябриин замаар түрэл хизаартаа», «БАМ тайга сооогуур гарана» гэһэн стенднүүд эмхидхэгдэнхэй. Мүн һургуулиин һурагшад, эдир үетэндэ зорюулһан тусхай стенд бии.

Совхозоймнай Дүтэлүүрэй отделенидэ 12 мэргэжэлтэд бии. Тэдэнэртэ гэжэ тусхай номуудые шэлэжэ асарнабди.

Манайда нүүдэл 18 библиотекэ бии. Тэдэнэрнай холын гүүртэ, фермэнүүдтэ эльгээгдэдэг. Хирэ хирэ болоод лэ тэндэхи номууд шэнэлэгдэдэг юм.

Мэргэжэлые шэлэн олохо асуудалда зорюулагдаһан тусхай үдэшэнүүдые үнгэргэнэбди. Байгша оной хабар Дүтэлүүрэй дунда һургуулиин һурагшадтай уулзажа, ямар мэргэжэл шэлэхэ тухай хөөрэлдөө үнгэргөө һэмди. Мүнөө 20 гаран һурагшад түрэл совхоздоо ажаллахаар үлэнхэй.

Нигэжэ манай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд ажалшадые шэнэ амжалта, илалтануудта зоригжуулан, тэдэниие эрдэм мэдэсээр баяжуулха, түрүү дүй дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар нилээд оролдолго гаргажа, агуу Октябриин 60 жэлэй ойе һайнаар угтахаяа бэлдэжэ байна.

Е. ДАМБАЕВА,
Дүтэлүүрэй хүдөөгэй библиотекые даагша.

ХАТАР ДУУНУУДНАЙ НАЯРНА

Захаамин нютагые Санагагүйгөөр дурдан ойлгожо болохогүй. Юуб гэхэдэ, Санага хадаа Захааминай эгээл һайхан нютагуудай нэгэн болоно бшуу.

Дабаа дабаад, Закаменск хото тээһээ орожо ерэхэдэш, уужам гэгшын тала зэнхэгэд гээд, урдашни нээгдэн харагдаха. Сэнхир хүхэ хадануудаар хүреэлэгдэһэн, Зэдэ, Сэхир голнуудай бурьялан урдаһан энэ дайдамнай Санага нютаг гээшэл даа.

Санага—уран бэлигтэй хүнүүдэй нютаг. Уран һайханай харалгада манай артистнууд онсо шалгаран гарадаг байна.

Санагын арадай хоор эмхидхэгдэһээр нилээд олон жэл боложо ябана. Энэ хоорто түрүүшээр хабаадалсаһан нүхэдүүд мүнөө наһатайшаг, дүшэ, таби гараһан хүнүүд болошоод ябана. Манай артистнууд республикын, зональна хэдэн олон харалгануудта [illegible] байха.

1965 ондо тэдэнэрнай Москва ошожо, ирагуу буряад дуунуудаа ниислэл хотодо хангюурдаа юм. Тэрэниисмнай гэршэлһэн диплом, грамотанууд манайда олон.

1959 ондо Москва хотодо болоһон Буряадай искусство, литературын декадада манай дуушад хабаадалсажа, урма баяртайнууд бусаа һэн.

Мүн ажалшадай уран бэлигэй Бүхэсоюзна фестивальда манай дуушад, хатаршад нилээд эдэбхитэйгээр хабаадана.

Манай уран һайханай бүлгэмдэ таби шахуу хүн хабаадана. Тэдэнэй эдэбхитэйшүүлые дурдая. Жэшээлхэдэ, Галина Санжитова, Лариса Гапилова, Софья Жамьянова, Наталья Цыренова болон бусад болоно.

Манай соёлой ордоной дэргэдэ «Ажалай суурян» гэһэн агитбригада байгуулагданхай. Тэрээндэ 15 хүн ородог юм.

Энэ агитбригадын гэшүүд холын гүүртэ, фермэнүүдтэ ошожо, «Жаран жэлэй жаргал» гэһэн тусхай сценаряар концертнүүдые табина. Тэдэнэрэй сценари ехэл һонирхолтой. Ажалай түрүүшүүлэй нэрэнүүдые дурдажа байгаад, тэдэнэй хүндэлэлдэ магтаал-шүлэгүүдые уншана, ирагуу гоё дуунуудые зорюулна.

Соёлой ордоноймнай дэргэдэ арадай аман зохёолой ансамбль байгуулагданхай. Энээниие багша В. Ш. Хадаев хүтэлбэрилнэ.

Тематическа үдэшэнүүдые ходо үнгэргэнэбди. Жэшээлхэдэ, ажалай түрүүшүүлэй дүй дүршэлые олоной дунда нэбтэрүүлжэ, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолон гаргалсанабди.

Нигээд соёлой ордоной дэргэдэ миндаһата инструментнүүдэй оркестр эмхидхэхэмнай.

Манай хатар, дуунай ансамбль Монголой Арадай Республикада хэдэн дахин айлшалһан юм. Улаан-Үдын телевидениидэ хэдэн дахин ошожо, концертнүүдые табяа.

С. АРДАЕВ,
Санагын соёлой ордоной директор, Буряадай АССР-эй соёл-культурын габьяата хүдэлмэрилэгшэ.

ЗАКАМЕНСК ХОТЫН ТҮҮХЭҺЭЭ

*Закаменск хотын ту- уушын барилга 1934 оной тябрь һара соо эхилээ. рүүшээр баригдаһан энэ елок «Джидастрой» гэжэ рэтэй байһан юм.

*Һүүлдэ энэ поселок ха- «Городок» гэһэн нэрэ- хото болоһон байгаа. 59 ондо аймагай түб бо- жо. Закаменск гэһэн нэрэ- и болоо.

*Закаменск хотодо пред- иятинууд олон. Зэдын ьфрам-молибденэй комби- ашагта малтамалнуудые бадаг Холтоһоной, Юнхэрэй уурхайнууд, мяханай комбинат, хилээмэнэй, мяханай, тоһоной, пивын, механическа-заһабарилгын, түмэр зүйлнүүдэй, хирпиисын заводууд Хужарай комплексно геологиин экспедици, автотранспортын хэдэн предприяти, шанаржуулгын фабрика болон бусад.

*Мүнөө Закаменск хотодо 22 магазин, хэдэн столово, нэгэ ресторан, дунда 3 һургуули, гурбан библиотекэ, музей, арадай театр, хүгжэмэй, уран зурагай, спортивна һургуулинууд бии.

*Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай цех бүхэндэнь улаан булан хүдэлнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Санага нютагтахи соёлой ансамблинууд концерт табина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Санагын хатар, дуунай ордон.

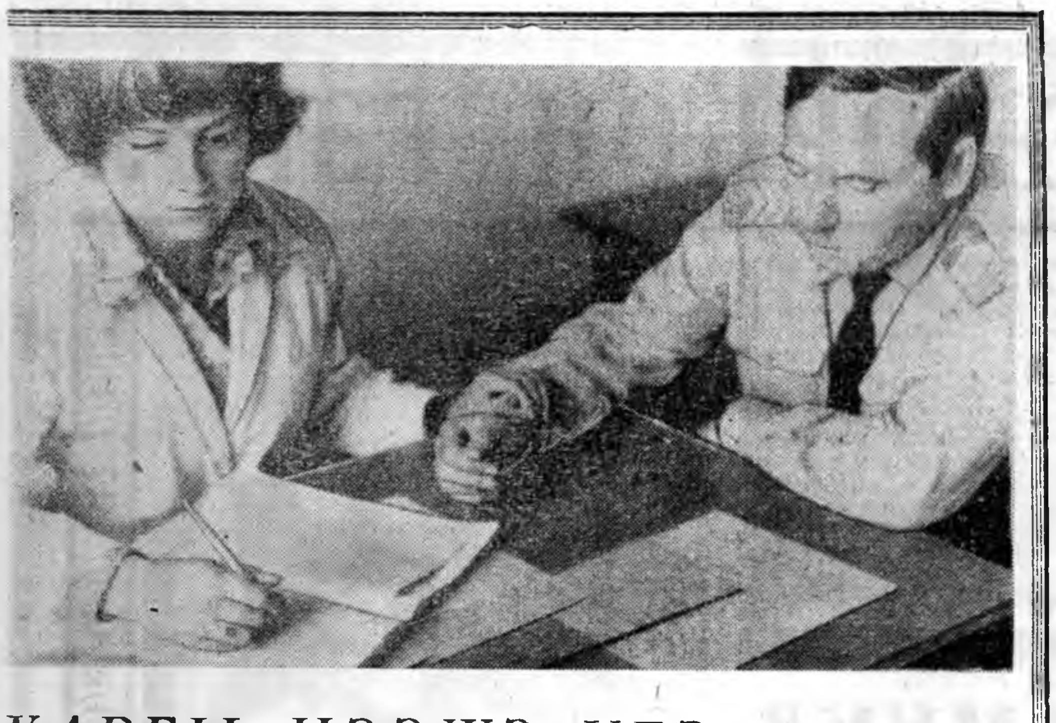

ХАРГЫ НЭЭЖЭ ҮГЭГШЭД

Манай орон дотор һаял бии болоһон жаахан самолёдуудые жолоодогшод агаарта ниидэн гарахынгаа урда тээ һалхинай хаанаһаа бууһые һайн тодоруулхадаал, аян замдаа мордодог байгаа. Үшөө тиихэдэ талмай дээрэ бууха болоходоо баһал ядадаг байгдаа. Юуб гэхэдэ, дээрэ ниидэжэ ябаһан летчик һалхинай хаанаһаа үлеэһые тодоруулхын тула хэдэн удаа аэродром дээгүүр ниидэхэ баатай болодог бэлэй. Тиихэ үедэ һалхинай хаанаһаа үлеэһые, сагай уларил тодоруулжа байха хүдэлмэрилэгшэд үгы байгаа бшуу. Харин мүнөө... Сагай уларил мэдэжэ байха албан зургаан хаа хаанагүй эмхидхэгдэнхэй.

Улаан-Үдын авиаметеостанци. Тэндэ ороходо телетайпууд туха сүлөөгүй сагай уларил тухай мэдээсэл абажа байба. Хажуудань телеграмма абадаг, үгэдэг түхеэрэлгэ. Тэрэ мэдээсэлынь олон тоото үзэг, тоонуудһаа бүридэнхэй. Сагай уларил шэнжэлдэг хүдэлмэрилэгшэд эдэ тоо, үзэгүүдээ тэрэ дороо карта дээрэ тэмдэглэжэ абана. Эдэ мэдээнүүд республикын аймаг бүхэнһөө, зононуудһаа абтана. Мэдээсэлнүүд соонь хаанаһаа шанга һалхинай, үүлэнэй, хура бороогой ерэжэ ябаһан тухай хэлэгдээтэй.

Сагай уларил шэнжэлдэг инженернүүд, техникүүд, радиооператорнууд һүни, үдэршье байг хамаагүй бюллетень бэлдэжэ, саг дарыдань авиаторнуудтаа дуулгажа байдаг. Эдэнэр авиатехнигүүд болон бусад мэргэжэлтэдтэл адли алдуу гаргаха ёһогүй бшуу. Авиаторнуудта сагай уларил саг соонь шэнжэлжэ үгэжэ байгшадай дунда инженер П. Казаченко, ахалагша инженер Е. Чеснокова гэгшэд ажалаараа суурхаһаар үнинэй юм. Тиин эдэнэр самолёдой экипажуудай, авиапредприятиин хүтэлбэрилэгшэдэй зүгһөө хододоо һайшаал, магтаалда хүртэдэг болонхой. Коммунис ажалай ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн тэдэнэй үбсүүндэ «СССР-эй гидрометеорологиудай албанай отличник» гэһэн тэмдэг яларна. Ажалай эдэ түрүүшүүл Улаан-Үдын авиапредприятиин, гидрометеорологиудай Забайкалиин управлениин хүндэлэлэй самбарта гаргагдаһан байна.

Метеостанциин сагай уларил шэнжэлдэг дежурна авиапредприятиин диспетчертэ сагай уларил тухай мэдээсэл үглөө бүхэндэ мэдээсэжэ, агаарай онгосонуудта «харгы нээжэ үгэхэ» нангин уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ байдаг юм.

Авиапредприятиин нүгөөдэ «цех» соо баһал сүлөө забдагүй. Летчик, вертолетчик, бортмеханик, радистнууд ниидэхынгээ урда тээ эргэ үглөөгүүр эндэ ерэжэ, медицинскэ шалгалта гараха уялгатай. Эндэ медицинскэ сестрагаар табан жэлэй туршада хүдэлжэ ябаһан Н. Н. Харина ажалдаа һайнаар хандадаг юм.

П. КАЗАРИНОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: медсестра Н. Н. Харина ээлжээтэ шалгалта үнгэргэнэ.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВЭЙ
фото.

КОМАНДА БҮРИДХЭГДЭБЭ

«Комсомольская правда», «Буряадай залуушуул» газетэнүүдэй шангуудта хүртэхын түлөө мүрысөөн ГТО-гой олон зүйлөөр боложо дүүрэбэ. Һонирхолтой наадандa долоон аймагуудай, Улаан-Үдын Железнодорожно районой команданууд хабаадаа. Эдэнэр республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө авиационно заводой стадион дээрэ хүнгэн атлетикээр, тамаралгаар, ДОСААФ-ай республикын комитедэй тир соо сагаалса буудалгаар, Советскэ Союзай Герой Орешковой нэрэмжэтэ парк соо холын зайда урилдалгаар мүрысэһэн байгаа.

Мүрысөөн ГТО-гой комплексын табан шатануудта үнгэргэгдэжэ олонэй анхарал татаба. «Зоригтойшуул, һүбэлгэшүүл» гэһэн нэгэдэхи шатын программаар 10-13 наһатай басагад, хүбүүд мүрысэбэ. Эндэ дүн хамта 14 очко абаһан Железнодорожно районой түлөөлэгшэ Ирина Фильчикова түрүү һуури эзэлжэ, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Удаадахи хоёр һууринуудые Зэдын аймагай түлөөлэгшэ Светлана Пашинская, Железнодорожно районой Ольга Евсеева гэгшэд эзэлбэ. Энэ бүлэгтэ мүрысэһэн хүбүүдэй дундаһаа Железнодорожно районой, Сэлэнгын аймагай спортсменүүд Николай Бражник, Петр Ренчинов хоёр түрүүшын хоёр һуури эзэлбэ.

Хоёрдохи шатын «Манай халаан» гэһэн программаар дүн гаргахада Железнодорожно районой Людмила Тютюева, Тамара Алексеева, Зэдын аймагай Галина Усова гэгшэд эрхимлэһэн байба. Харин хүбүүд сооһоо Железнодорожно районой Виктор Кабунов 92 очко абажа, түрүү һуури эзэлбэ. Бэшүүрэй аймагай Михаил Савельев, Железнодорожно районой Андрей Казанский гэгшэд удаадахи һуурида гараһан байна.

Гурбадахи, дүрбэдэхи шатын программаар үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ авиационно техникумэй һурагша Ирина Жупикова, Надежда Голубева, Людмила Смолянова (хоюулаа Железнодорожно район) гэгшэд түрүүшын гурбан һуури эзэлбэ. Хүбүүдэй дундаһаа Владимир Зыков (авиазавод), Алексей Татарников (Хяагтын аймаг), Борис Дамдинов (Загарайн аймаг) гэгшэд эрхимлээ.

«Локомотив» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Нина Гашкова, Кабанскын аймагай Тамара Кирейчук, Хойто-Байгалай аймагай Валентина Яковлева гэгшэд эхэнэрнүүд сооһоо шалгарба. Мүн Железнодорожно районой түлөөлэгшэ Виктор Неверов 102 очкотойгоор түрүү һуури эзэлжэ, республикын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна. Хойто-Байгалай аймагай Василий Махло, авиазаводой Николай Некипелов гэгшэд удаадахи хоёр һуури эзэлбэ. Һүүлшын шатада болоһон мүрысөөндэ Павел Лаптев, Георгий Пчелинцев, Владимир Ситников, Надежда Яковлева гэгшэд өөһэд өөһэдынгөө наһанай спортсменүүдэй дундаһаа шалгараа.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн спортсменүүдһээ республикын суглуулагдамал команда бүридхэгдэбэ. Эдэнэр Благовещенск хотодо Алас-Дурна зүгэй зонын түрүү һуури эзэлхэ мүрысөөндэ хабаадаха болоно. Мүрысөөн сентябриин 8-һаа 12 болотор үнгэргэгдэхэ юм.

В. САГАДАРОВА,
мүрысөөнэй ахалагша секретарь.

Спорт

КАНДИДАДАЙ БАЛЛДА ХҮРТЭБЭ

Спортын мастерта кандидадай балл абахын тула нэгэдэхи разрядтай шатаршадай мэргэжэл шадабари дээшэлүүлгын мүрысөөн Улаан-Үдын Шатарай клуб соо боложо дүүрэбэ. 12 шатаршан энээндэ хабаадаһан байна.

Һүүлшын наадандa илангаяа шанга тэмсэл болобо. Зүүн Сибириин технологическа институдай студентнэр Анатолий Гончаров Александр Матвеев хоёрой уулзалга сугларагшадай анхарал татаа. Энэ уулзалга шанга тэмсэлэй һүүлдэ тэнсэлгээр дүүрэбэ. Тиигэжэ А. Гончаров юһэн очкотойгоор нэгэдэхи һуури эзэлһэн байха юм.

Тус институдай студент Анатолий Раднаев 8 очкотой болоод ябаа. Тиин энэ турта Логиновтой тэнсэжэ, 8,5 очкотой болобо.

Локомотив-вагон заһабарилгын заводой аппаратна цехэй залуу слесарь Михаил Леонов К. Балхановые шүүжэ, мүн лэ эды очко абаа.

Мүрысөөнэй дүнгүүдээр
А. Гончаров, А.
М. Леонов, А. Ма
шэд ехэ амжалта
спортын мастерта
дай баллда хүртэ

ТҮБЭЙ СОВЕ
МҮРЫСӨӨН
ХАБААДА

Классическа бар
«Труд» бүлгэмэй г
ведэй түрүү һуури
түлөө мүрысөөн
град хотодо болож
«Труд» бүлгэмэй
Соведэй бүридэлдэ
дажа, манай рес
гурбан барилдааш
тоодо спортын
кандидат Николай
хэдэн союзна р
нуудай барилдааша
та энэ ехэ наадан
далсана.

Б-М. ЖИГ

СПОРТ Спорт СПОРТ

УНИВЕРСИАДА ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

Бүхэдэлхэйн студентнэрэй спортын нааданууд — универсиада Болгариин ниислэл хотодо — Софида боложо байна.

Москвагай Николай Вихор 64 метр 14 сантиметртэ диск шэдэжэ, универсиадын чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Ленинградай түлөөлэгшэ Владимир Раев 62.44 метр дүн харуулжа, хоёрдохи һуури эзэлээ. 800 метрэй урилдаанда Олимпийскэ чемпионка Татьяна Казанкина 1.58,6 минута саг харуулжа, хоёрдохи һуурида гараба. Болгариин спортсменкэ Тонка Петрова эндэ илаһан байна — 1.57,6 минута.

Дабалтануудтай 100 метрэй зайда урилдахадаа, Татьяна Анисимова, Наталья Лебедева гэгшэд хоёрдохи, гурбадахи һууринуудые эзэлээ. Польшын спортсменкэ Гражина Рабштын 12,86 секунда саг харуулжа, студентнэрэй наадануудай чемпионка болобо. 400 метрэй урилдаан һонирхолтойгоор үнгэрөө. Москвичка Наталья Соколова американка Розалин Брайэнт гэгшэһээ 0,5 секундаар гартажа, хоёрдохи һуури эзэлбэ.

Үргэ тулан харайлгаар мүрысөөн олон часай туршада үргэлжэлһэн байна. Олимпийскэ чемпион поляк Владислав Козакевич 555 сантиметр үндэрые гаталжа, илалта туйлаа. Ленинградай спортсмен Владимир Трофименко тэрээнһээ 5 сантиметрээр гээгдэжэ, гурбадахи һуури эзэлбэ. Европын чемпион Владимир Кишкун 520 сантиметр дүн харуулжа, табадахи һуурида гараа.

Хүнгэн атлетикын программын гурбан зүйлдэ — утые харайлгадаа, эрэшүүлэй дунда 800 болон 400 метрэй урилдаануудта манай спортсменүүд шангай һуурида гаража шадаагүй.

ДЭЛХЭЙН ЧЕМПИОН ЛЕНИНГРАДТА АЖАҺУУДАГ

Мотоциклаар урилдалгаар дэлхэйн чемпионат боложо дүүрэбэ. Ленинградай түлөөлэгшэ Геннадий Моисеев «250» түхэлэй мотоциклаар урилдахадаа, дэлхэйн чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө. Киевлянин Владимир Кавинов мүнгэн медаляар шагнагдаба.

Дэлхэйн чемпионат Финляндиин Хювинки хото шадар үнгэргэгдөө. Чемпионадай һүүлшын 12-дахи шатада Моисеев илажа гараһан байна. Бельгиин спортсмен А. Малерб гурбадахи һуури эзэлээ.

29-тэй Геннадий Моисеев онсо бэрхэ спортсмен юм, гэжэ СССР-эй суглуулагдамал командын тренер Юрий Трофимец ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө мэдүүлбэ. Тэрэ 1968 онһоо СССР-эй суглуулагдамал командын бүридэлдэ ороно. 1974 ондо дэлхэйн чемпион болоһон. Нёдондо оройдоол нэгэ очкогоор гээгдэжэ, хоёрдохи һуури эзэлээ һэн. Тиин мүнөө хүндэтэ нэрэ зэргэеэ тэхэрюулэн бусааба бшуу.

МЯНГАДАХИ НААДАНДАА ШҮҮГДЭШЭБЭ

Футболоор СССР-эй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ Москвагай «Торпедо» мянгадахи наадаяа үнгэргэбэ. Августын 22-то үнгэргэгдэһэн энэ наадандa тэрэ Ворошиловградай «Заряда» 0:1 тоотойгоор шүүгдэшөө.

Уулзалга автозаводойхидой булюу байдалтайгаар үнгэрбэ. Гэбэшье 67-дохи минутада «Зарягай» футболист Абрамов Москвагай командын хамгаалагшадай алдууе һамбаашалжа, бүмбэгэ сохижо оруулһан байна.

Энэ үдэр Москвагай «Локомотив» мүн лэ урагшагүйдэбэ. **(ТАСС).**

ШОГТОЙ КАДРНУУД

Хэниинь дилэгшэ ааб?

Ч. БУДАЕВАЙ фотоэтюд.

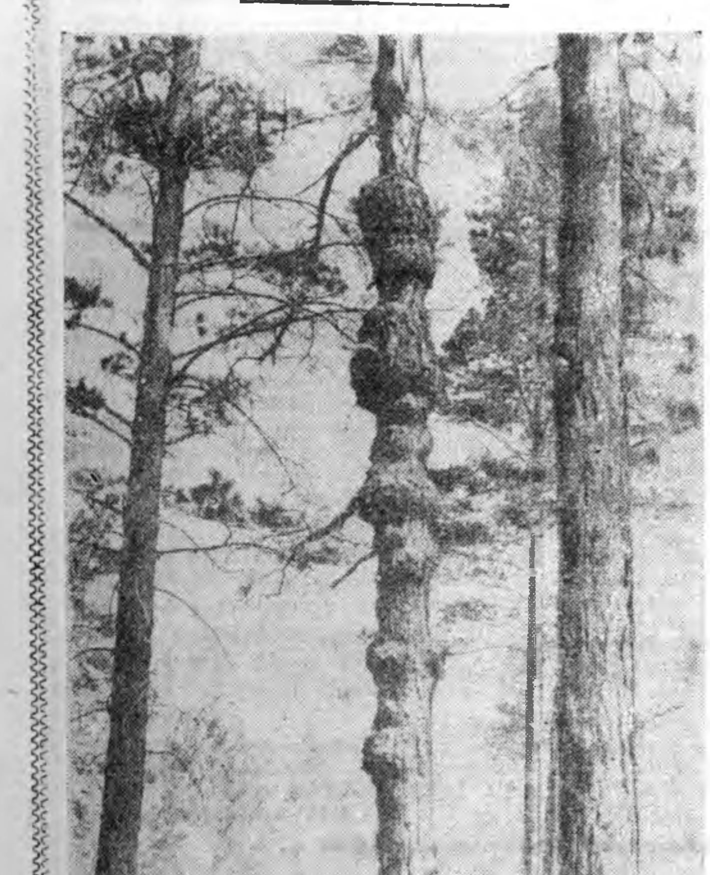

Байгаалиин гайхамшаг.

Р. АБИДУЕВАЙ фотоэтюд.

«СУББОТЫН СПОРТЛОТОГОЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Субботын спортлотогой» августын 20-до үнгэргэгдэһэн 34-дэхи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени соносхобо.

1-дэхи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5.000 түхэриг (1 карточка), дүрбэн номер таагшад — 280 түхэриг (735 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 6 түхэриг (27.951 карточка) абаха;

2-дохи тираж: Табан номер тааһан хүнүүд — 5.000 түхэриг (5 карточка), дүрбэн номер таагшад 266 түхэриг (690 карточка), гурбан номер тааһан хүнүүд 6 түхэриг (28.220 карточка) абаха байна.

34-дэхи тиражай шүүбэринүүд августын 31-һээ сентябриин 30 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

ХИЛЫН СААНАҺАА
телефон · телеграф · радио

БУХАРЕСТ

РУМЫН АРАДАЙ ҺАЙНДЭР

ТАСС

Социалис мүрысөөндэ ажалай ехэ амжалтануудые туйлан, эрдэм наука ба соёл культура хүгжөөлгэдэ горитой туйлалтануудтайгаар румын арад национальна һайндэрөө — фашис дарлалта мүлжэлгэһөө ороноо сүлөөлгын 33 жэлэй ойе угтаба.

Бухарестын, Клужа-Напокын, Брэилын, Плоештиин ба бусад хото городуудай промышленна олон предприятинуудай коллективүүд, Мангалиин ба Галацай судна бүтээгшэд, «Железные ворота» гэжэ гидроэлектростанциин коллектив, Брашовай, ба Питештиин автомобиль бүтээгшэд, республикын хүдөө ажахын ажалшад һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа дүүргэһэн, үлүүлһэн тухайдаа элидхэнэ.

Сүлөөрэлгын үдэр — августын 23 румын арадта социализм тээшэ зам нээһэн, ороной түүхэдэ шухала шата болоһон байгаа. Арадай засагай жэлнүүдтэ республикын ажалшад али бүхы һалбаринуудта ехэ амжалтануудые туйлаа. Дайнай урда тээхитэй сасуулбал, промышленна үйлэдбэриин хэмжээн — 33 дахин, национальна олзо доход — 11 дахин, ажалшадай бодото олзо таба дахин ургаһан байна.

Фашис дарлалта мүлжэлгэһөө ороние сүлөөлхын түлөө тэмсэлдэ баатарай үхэлөөр унаһан совет сэрэгшэдэй хүндэлэлдэ Бухарест болон бусад хото городуудта бодхоогдоһон хүшөөнүүдэй дэргэдэ Румыниин ажалшад венокуудые табиһан байна.

Фашис дарлалта мүлжэлгэһөө Румыниие сүлөөлһөөр 33 жэлэй ойдо зориулагдаһан баярай суглаанууд Бухарестдэ, мүн уездүүдэй түбүүдтэ болобо.

СОФИ

Хани барисаанай ба аха дүүгэй һүлдэ

ТАСС

Шипкэ... Энэ үгэ Болгариин хүн бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ бүхөөр хадуугданхай. Османиин 500 жэлэй дарлалта мүлжэлгэһөө Болгариие сүлөөлһэн ород арадай мүхэшэгүй баатаршалгые тэрэ хододоо бэдэдэ шэнгээһэн байна. Шипкэ хадаа хамтаараа шуһаяа адхажа, бэхижүүлэгдэһэн аха дүүгэй эбдэршэгүй хани барисаанай һүлдэ болонхой.

Ород сэрэгшэд болон болгар ополченецүүдэй отрядуудай тэбхэр зуун жэлэй урда тээ баатарлигаар тэмсэһэн домог суута Столетовэй үндэр хаданууд Болгариин хүн бүхэнэй анхарал татадаг, зүрхэ сэдьхэлыень эзэлжэ байдаг юм. Эрхэ сүлөөгэй Хүшөөгэй дэргэдэ веногууд, баглаа сэсэгүүд табигдаба. Шипкэ дээрэхи баатаршалгата байлдаануудай зуун жэлэй ойдо зориулагдаһан олон мянган хүнэй хабаадалгатай митинг эндэ болобо. Болгариин партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэд, ороной бүхы округуудай олониитын түлөөлэгшэд, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, авиациин генерал-полковник А. И. Колдунов түрүүтэй Совет сэрэгэй делегаци митингдэ хабаадалсаһан байгаа.

БКП-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, Болгар-совет хани барисаанай бүгэдэ арадай комитедэй түрүүлэгшэ Цола Драгойчева митинг нээхэдээ, Шипкэ хадын оройдо болоһон баатаршалгата байлдаанууд тэрэниие болгар бүхэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ мүнхэлһэн, эрхэ сүлөөгэй, болгар-ород арадуудай агуусхэ аха дүүгэй холбооной толотомо һүлдэ тэмдэг болоһон байна гэжэ тэмдэглэбэ.

ПЕКИН

Вэнс Пекиндэ хөөрэлдөөнүүдые хэнэ

ТАСС

США-гай гүрэнэй секретарь С. Вэнсын, КНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Хуан Хуагай хоорондо хөөрэлдөөнүүд эндэ эхилбэ.

Урдандаа КНР-эй ба США-гай хоорондохи харилсаануудта «таарамжагүй үе» байһан юм. Гэбэшье мүнөө хоёр ороной хоорондо «арсалдаата асуудалнууд» үшөөл бии байһаар гэжэ Хуан Хуа С. Вэнсын хүндэлэлдэ эмхидхэгдэһэн уулзалта дээрэ хэлэбэ. «Дэлхэй дээрэ булюу байдалтай болохын түлөө тэмсэл хэзээ нэгэтэ дайн байлдаандаа хүргэхэ байна» гэһэн тобшолол хэдэг Пекинэй хараа бодолые Хитадай гадаадын хэрэгүүдэй министр үшөө дахин дабтаһан байна.

Картерай захиргаан манай гол ёһонуудые баримталхаар найдуулаа һэн гэжэ Хуан Хуа Шанхайн коммюникее дурдан һануулба.

С. Вэнс үгэ хэлэхэдээ, президент Дж. Картерай политикые юрэнхыгөөр найруулаа. «КНР тушаа американ политика Шанхайн коммюникегэй гол ёһонуудаар урдынхидал мэтэ тодорхойлогдохо байна. Харилсаагаа һайжаруулха гэшэ манай зорилго болоно...» гэжэ США-гай президентын мэдүүлһые тэмдэглэбэ.

МАДРИД

КОНСТИТУЦИИН ПРОЕКТНҮҮД ЗҮБШЭГДЭНЭ

ТАСС

Демократическа центрэй союзай, Испаниин Коммунис партиин, Испаниин социалис хүдэлмэришэнэй партиин табиһан ороной ерээдүйн конституциин проектнүүдые депутадуудай конгрессэй конституционно комиссиин тусхай бүлэг зүбшэн хэлсэжэ эхилбэ. 1931 онһоо хойшо ороной конституцие бэлдэхэ хүдэлмэриин шэнэ парламентда эхилһые энэ элирхэйлэн гэршэлнэ гээд нютагай хэблэл сэгнэнэ.

Демократическа центрэй союзһаа гурбан депутат, нэгэ социалист, нэгэ коммунист, арадай нэгэдэлэй гэшүүд ба Каталонио-баскын үсөөнхин түлөөлэгшэ конституционно комиссиин тусхай бүлэгтэ ороно. Зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан бүхы проектнүүдые, нэн түрүүн гараһан илгаануудые эдэнэр заседаниинууд дээрэ наринаар шэнжэлхэ байна. Парламентые тарааха үйлэ хэрэгүүдтэ, гүрэнэй байгуулалтада, зонхилолгын аргануудта, гүрэнэй толгойлогшын эрхэ болон уялгануудта парламент ба правительствын харилсаа холбоонуудта хабаатай статьянуудаар арсалдаанууд гараа.

АДДИС-АБЕБЭ

ЗҮҮН АФРИКАДАХИ БАЙДАЛ

ТАСС

Орон дотороо бүгэдэ ниитые сэрэгэй албанда татаһан тухайдаа Эфиопиин Саг зуурын сэрэгэй захиргаанай соведэй (ВВАС) түрүүлэгшэ Менгисту Хайле Мариам соносхоо. «Манай дайсадай удаан саг соо түхеэрһэн зэбсэгтэ бэлэдхэл Харар, Эритрей, Сидамо, Бале гэдэг провинцинуудта зэбсэгтэ байлдаан боложо байна» гэжэ тэрэ радиогоор үгэ хэлэхэдээ мэдүүлбэ. Ороной хойто хубидахи хэдэн хото городууд Эритрейн сепаратистнуудаар бүлимтаран эзэлэгдээ. Сомалиин зэбсэгтэ хүсэнүүд ороной зүүн хубида дай хэжэ байһаар. Мүнөө үедэ Бале, Сидамо провинцинуудта Сомалиин регулярна сэрэгүүдтэ эсэргүү байлдаанууд болоно.

«Баруун Сомалиие сүлөөлхэ фронт» гэдэгтэ далдалагдан, ороной зүүн хубида Сомалиин ба Араб хэдэн оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүд манай хилэ гаталжа, газар дайдымнай зарим хубииень саг зуура эзэлээд байһаниинь баримтануудаар гэршэлэгдээ гэжэ тэрэ үргэлжэлүүлбэ. Энэ газар дээрэ Эфиопидо зүрюу харша правительство байгуулхадаа болохо байна. Тиигээд энэ «правительство» Сомалитай холбоо тогтоохо хүсэлэнтэй ха гэхэдээ һаатахагүйл.

Эритрейдэхи байдал тухай хэлэхэдээ, ороной хойто хубида мүнөө үедэ гадаадын гүрэнүүд Эфиопиин регулярна армида, арадай милициин отрядуудта эсэргүү байлдаануудые хэхэдээ, артиллери, ракетнэ ба бронетанкова техникэ хэрэглэнэ.

НАЙРОБИ. (ТАСС). Бэеэ даһан байдалтай болохо үедэнь тогтоогдоһон Африкын оронуудай хилэнүүдые хүндэлжэ, сахихыень Африкын нэгэдэлэй эмхиин (ОАЕ) генеральна секретарь Уильям Этеки-Мбумуа ОАЕ-гэй гэшүүн бүхы гүрэнүүдые уряалба.

АККАРА. (ТАСС). Сомали болон Эфиопиин хоорондохи һайн харилсаанда тойбо татажа, социалис общество байгуулха зорилготойгоор социальна политическэ гүнзэгы ехэ хубилалтануудые тэндэ хэхэдэнь һаатуулхые оролдон, уласхоорондын империализмын хүсэнүүд, хархис этэгээдүүд өөһэдһөөнь дулдыдаһан бүхы юумэ хэжэ байна гээд Ганын «Пиплз ивнинг ньюс» газетэ шэнжэлэл соогоо заана. Эдэ хүсэнүүд аха дүү африкан арадуудай хоорондо арсалдаа хёмороо үүдхэнэ.

СТОКГОЛЬМ

Ли Сянь-няниин хөөрөөн

ТАСС

«Дэлхэй дээрэ ехэл гуримгүй байна, гэбэшье таарамжатай һайн байдалтай», «шахардуу байдалые һуларуулга хадаа арадуудай ухаан бодолые балартуулһан хара тамхин болоно», — гэжэ КНР-эй гүрэнэй соведэй премьерэй орлогшо Ли Сянь-нянь Швециин «Гнистан» газетэдэ интервью үгэхэдөө мэдүүлбэ. Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй саашадаа ямар политика баримталан бэелүүлхэ байһыень Пекинэй хүтэлбэрилэгшын эдэ мэдүүлгэнүүд үшөө дахин элирхэйлэн гэршэлнэ.

Мао Цзэ-дунай үхэһэнэй һүүлээр засаг гартаа абахын түлөө тэмсэл улам үргэдэжэ байна, гэһэн асуудалнуудта харюусахадаа, Пекинэй ажал ябуулагшад хулжаха баатай болоно гэжэ Ли Сянь-няниин хөөрөөнһөө элирнэ. «Дүрбэнэй бүлэгые» зайсуулга тухай хэлэхэдээ, «Мао Цзэ-дун мэндэ байхадаа, Цзян Цин ба тэрэнэй тала баридаг гурбаниие элирүүлээ һэн» гэжэ Ли Сянь-нянь баталба. Гэбэшье юундэ Маогой амиды мэндэ байхада элирһэн юумэн тухай мэдээсэгдээгүй байгааб, «дүрбэнэй бүлэгэй» бүхы гэшүүд үндэр дээдэ тушаалнуудтаа һүүлэй үе болотор яагаад үлэһэн байгааб гэжэ премьерэй орлогшо эли бодоор ойлгуулжа шадабагүй.

«Мао энэ хэрэгые эсэстэнь хүргэхые сэхэ шууд һанаашалбашье, ехэ үбшэн байжа, энээниие өөрөө шиидхэжэ шадаагүй» гэжэ Ли Сянь-нянь ямаршье баримта дурдангүй хэлэһэн байна.

Ли Сянь-нянь энэ үгэ соогоо КНР-ые милитаризацилха хэрэг зүбтүүлхые оролдобо.

СССР-эй ба Хитадай хоорондохи харилсаан олон жэл соо мухардалгада ороод байна гэжэ мэдүүлхэ зуураа, совет-хитадай харилсаанай муудалгада Советскэ Союз гэмтэй гэжэ Ли Сянь-нянь тэмдэглээ.

Хитадай ба Америкын Холбоото Штадуудай хоорондо арсалдаата асуудалнуудай бии байһанаар һаналта болоһоноо Ли Сянь-нянь мэдүүлбэ.

Эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал буруушаагшадай зэргэдэ Хитадые оруулһан хараа шэглэлээрээ КНР-эй мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй дабшаха хүсэлэнтэй байһыень Пекинэй үндэр тушаалта ажал ябуулагшын Швециин газетэдэ үгэһэн интервью үшөө дахин харуулаа.

ПРАВДА БУР

Нэгэдэхи ху
«Ажаһуудаг газар
түрүү бэшэг. «Соц
рысөөнэй ябаса» —
понденцинүүдэй с
ри. «Хонишон сол
дуулхаар». Р.
статья.
Хоёрдохи ху
«Ургаса хуряалга
нөөр, һайнаар,
гаар» — А. Рыжково
Табан жэлэй
«Мухарбайн ногоон
В. Николаевай ста
топоезднууд ашаг
В. Учутовой статья
таарамжатай» — Л.
гай корреспонденц
Гурбадахи ху
«Аха дүүнэр Бы
П. Гапоновой стат
байкалиин оръел» —
ровой корреспонде
дакцида ерэһэн
һээ» — суглуулбари.
Дүрбэдэхи ху
«Ой тайгатай ну
Л. Буерачнаягай
денци. «Аэрофлод
во оробот...» — М.
нагай статья.

СЭНХИР Э

НЭГЭДЭХИ ПРОГ
«Орбита». 7.5
жуулгын программа
Шэнэ һонин. 8.1
нэй гимнастика. 8.3
лиси». «Хотонууд
нүүд» гэһэн цик
тата фильм. 10.00 -
намтар. 1964-д
11.00 — Забһарла
— «Шинии ажал
— шинии үндэр
— баримтата фи
руулагдаха. 14.10 -
эй габьяата артис
коласвагай концер
«Шатарай һургуу
— Д. Шостаковичэ
зохёол. 15.45 —
гые уридшалан
га». 16.45 — «Оро
17.00 — «Ходо
байг лэ» гэжэ
дын үхибүүдэй
хабаадагшадай ур
най бүлгэмүүдэй
17.30 — Шэнэ һо
— «Зураг бүхэндэ
18.00 — «Һуралс
олон жэлдэ хэрэг
— «Зүрхэнэй альга
— телеочерк. 18.
вет дуунуудай
19.05 — «9-дэхи
19.50 — «Штра
фильм-балет. 20.3
-мя».
Улаан-Үдэ.
«СССР-эй Кон
проект зүбшэн х
21.15 — Шэнэ һо
«Орбита». 21.5
версиада-77». 22
нэ һонин.
ХОЁРДОХИ ПРОГ
Улаан-Үдэ. 19.
бүүдтэ мультфил
ремок». 19.30 -
Серкебаев» ду
фильм-концерт.
«Прогресс» гэжэ
ма. 20.30 — «Ху
рюусалгатай» —
«Орбита». 21.00
Отс ба совет ду
жэмтэ фильм.

САГАЙ УЛАН

Нэгэ сэлмэжэ,
жэ байха. Зари
даар ойро зуура
хо, аадарлаха. Бар
секундын 7—12
тэйгөөр һалхилха
үедэ һалхин
20—25 градус ду
Байгал шадарай
16—21, Улаан-
24—25 градус ду

Редактор
Р. Б. ГА

Манай адрес, т

Индекс: 67000
Үдэ, ул. Ленина,
фоны: редактор
приемная — 2-54-9
дактора — 2-68-08,
дактора — 2-62-62,
ретаря — 2-50-52,
ат — 2-66-76, от
тийной жизни — 2
ского хозяйст
2-63-86, пропа
ганин — 2-56-23,
вости и строи
2-61-35, совет
тельства и бы
культуры в ш
писем и селькор
информации — 2
щественная пр
2-56-62, машин
2-57-63, корр
2-35-95.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-04632.